PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY LUTOCIN

- ✓ Uchwała nr XI/60/2025 z dnia 16stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin.

Opracowanie:
mgr inż. Sylwia Długosz

Olsztyn, maj 2026 r.

SPIS TREŚCI

1 CEL I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA 4
2 METODA ZASTOSOWANA PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY 4
3 ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA 5
3.1 Położenie terenu objętego analizą 5
3.2 Rzeźba terenu i budowa geologiczna 6
3.3 Gleby 9
3.4 Wody powierzchniowe i podziemne 9
3.5 Klimat 11
3.6 Zwierzęta i rośliny 11
3.7 Zagrożenia przyrodnicze 14
4 OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO 15
4.1 Obszary objęte ochroną przyrodniczą 15
4.2 Zabytki 24
5 STAN ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA 24
5.1 Jakość wód 24
5.2 Powietrze atmosferyczne 26
6 CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY 28
7 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI 29
7.1 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego 29
7.2 Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego 30
7.3 Sytuacja planistyczna gminy Lutocin 32
8 PRZEWIDYWANE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA I JEGO KOMPONENTÓW WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU 33
8.1 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi: strefy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (SJ) i wielorodzinnej (SW), zagrodowej (SZ), usługowej (SU), zieleni i rekreacji (SN), strefa produkcji rolniczej (SR) 33
8.2 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z wyznaczenia strefy gospodarczej (SP) 39
8.3 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi - strefa cmentarzy (SC) 43
8.4 Prognozowany wpływ na obszary chronione 44
9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU 48

10 ISTNIEJĄCE PROBLEMY I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....50
11 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU.....52
12 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU UCHWALENIA PLANU OGÓLNEGO.....52
13 PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU.....52
14 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE NA ŚRODOWISKO.....53
15 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....54
16 SPIS RYSUNKÓW:.....56
17 OŚWIADCZENIE.....56

1 CEL I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowiska dotyczy projektu planu ogólnego gminy Lutocin. Celem prognozy jest określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu dokumentu, a także przedstawienie rozwiązań minimalizujących potencjalne negatywne skutki ustaleń na poszczególne elementy środowiska.

Podstawa prawna opracowania: Ustawa z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz.1112 ze zm.).

2 METODA ZASTOSOWANA PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Obecnie nie funkcjonują powszechnie ujednolicone metody wykonywania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, dlatego też Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, analiz jakościowych wykorzystujących dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku, na podstawie których wyciągnięto określone wnioski. Ze względu na powszechną ogólność zapisów planu ogólnego (nie zawierającego konkretnych rozwiązań realizacyjnych poszczególnych inwestycji, a jedynie przypisującego terenom określone funkcje) brak tu jest informacji o charakterze ilościowym, a Prognoza ma jedynie charakter jakościowy.

Przy sporządzaniu Prognozy korzystano z następujących materiałów:

- Uchwała nr XI/60/2025 z dnia 16stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin;
- Projekt planu ogólnego gminy Lutocin, maj 2026 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin;
- Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz, Szczytno 2025-2026;
- Program ochorny środowiska dla gminy Lutocin na lata 2019-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024, opracowanie: Ecovidi Piotr Stańczyk;
- Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2024;
- Regionalna geografia fizyczna Polski, praca zbiorowa pod redakcją: A. Richling, J. Solon. A. Macias, J. Balon, J. Borzyszkowski, M. Kistowski, Poznań 2021,
- ustawy i rozporządzenia, zarządzenia – internetowy system aktów prawnych https://isap.sejm.gov.pl/, Dzienniki Urzędowe Województwa Mazowieckiego https://edziennik.mazowieckie.pl/actbymonths.

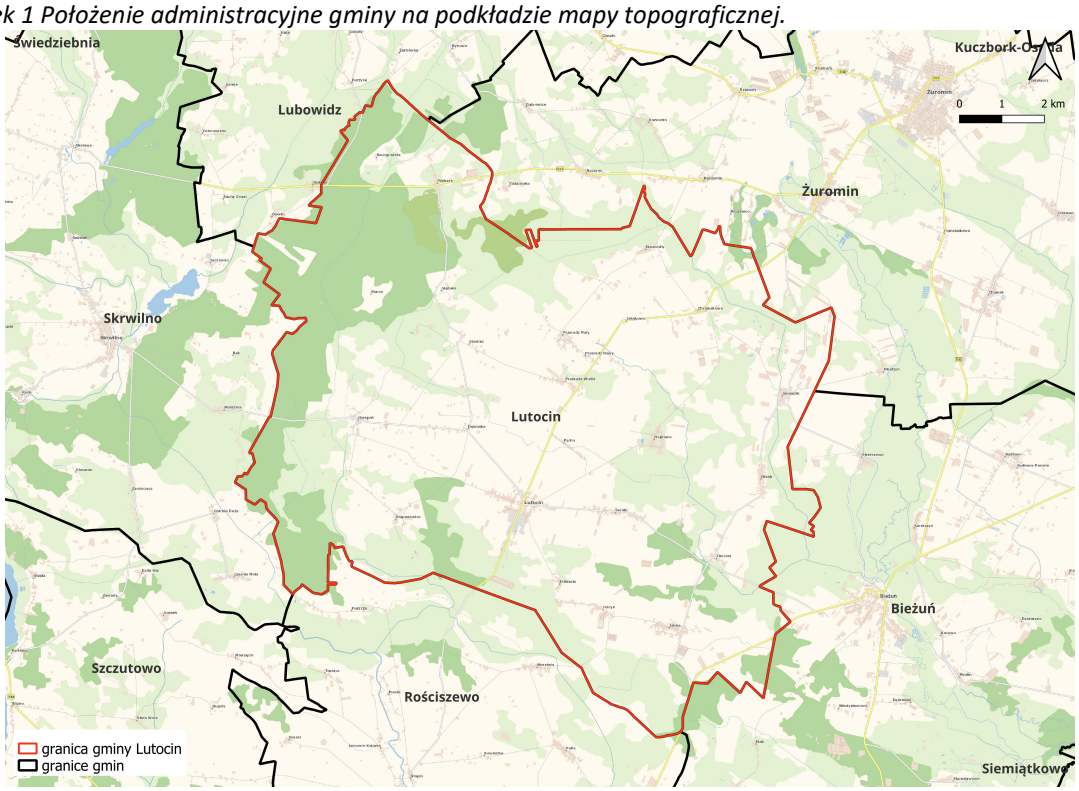
3 ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

3.1 Położenie terenu objętego analizą[1]

Gmina Lutocin położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego i zachodniej części powiatu żuromińskiego. Powierzchnia gminy wynosi 126,6 km^2, co stanowi 15,7% ogólnej powierzchni powiatu.

W strukturze użytkowania gruntów ok. 74%, zajmują użytki rolne (łącznie z zabudową zagrodową), ok. 20,0%, lasy i zadrzewienia, ok. 6,0% pozostałe grunty (pod wodami, tereny komunikacyjne, tereny osiedlowe). Rolnictwo jest zatem dominującą funkcją rozwoju gminy.

Rysunek 1 Położenie administracyjne gminy na podkładzie mapy topograficznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Miejscowość Lutocin pełni rolę głównego ośrodka obsługi ludności gminy. Zlokalizowane są tu usługi administracji, oświaty, wychowania przedszkolnego, handlu, kultu religijnego, kultury. Dominuje tu zabudowa zagrodowa z niewielkim udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej. Poza ośrodkiem gminnym stosunkowo dużo terenów zabudowanych występuje w miejscowości Chrapoń, Chromakowo, Seroki i Swojęcin. Zlokalizowane tu placówki usługowe (m. in. oświaty, handlu) obsługują również mieszkańców z okolicznych miejscowości. Na terenie gminy dominuje rozproszona zabudowa zagrodowa. W większości wsi występuje zabudowa zagrodowa zlokalizowana najczęściej wzdłuż głównych dróg. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna występuje głównie w formie pojedynczych nieruchomości jako efekt

[1] Opracowano na podstawie: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

podziałów rodzinnych lub przekształcenia siedlisk rolniczych, które przestały pełnić dotychczasową funkcję. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie tworzą zwartych kompleksów.

Na terenach rolniczych wyróżniają się kompleksy zabudowy związane z prowadzeniem specjalistycznej produkcji zwierzęcej - obory, chlewnie, kurniki. Zabudowa taka wyróżnia się we wschodniej i południowej części gminy (głównie w sołectwach: Jonne, Zimolza, Felcyn, Lutocin, Swojęcin, Chromakowo, Siemcichy, Chrapoń, Przeradz Wielki).

3.2 Rzeźba terenu i budowa geologiczna[2]

Pod względem fizyczno - geograficznym gmina Lutocin leży na pograniczu dwóch makroregionów: Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego (315.2) i Niziny Północnomazowieckiej (318.6) i należących do nich mezoregionów - Równiny Urszulewskiej (315.26) i Równiny Raciąskiej (318.62) stanowiącej fragment Niziny Północnomazowieckiej. Pradolina Raciąska zajmująca przeważającą część gminy stanowi rozległe wydłużone obniżenie między wyżej położonymi wysoczyznami: płocką i ciechanowską. Pokryta jest częściowo zwydmionymi piaskami, spod których miejscami odsłania się glina morenowa. Obszar gminy Lutocin charakteryzuje dość znaczne zróżnicowanie hipsometryczne, gdzie głównym czynnikiem kształtującym rzeźbę terenu była akumulacyjno-erozyjna działalność lodowca i wód płynących sprzed czoła lodowca. W jego obrębie występują dwie główne jednostki geomorfologiczne, jest to zdenudowana wysoczyzna morenowa zajmująca środkową część gminy oraz otaczająca ją równina sandrowa. W północnej części gminy powierzchnia równiny znajduje się na rzędnej 132 m n.p.m. i obniża się do wysokości 117 m n.p.m. w jej południowo-wschodniej części. W obrębie równiny występują zarówno formy wklęsłe jak i wypukłe.

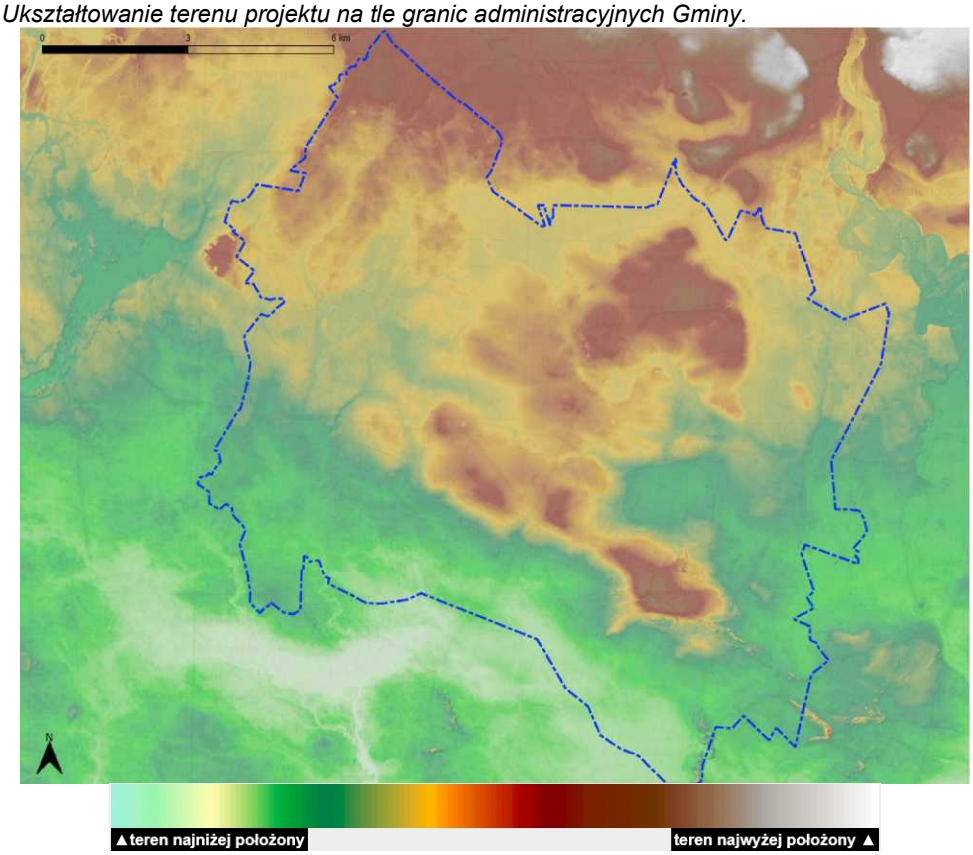
Dominują formy wklęsłe, wśród których znaczną powierzchnię zajmują rozległe płaskodenne obniżenia o głębokościach 1,0-2,5 m i niewyraźnych krawędziach oraz doliny rzeczne o głębokości do 2,5 m. Najniżej położone tereny towarzyszą dolinie rzeki Chraponianki i Swojęcianki oraz ich drobnych dopływów. Tarasy zalewowe tych rzek są podmokłe i asymetryczne, obustronnie rozwinięte, gdzie występują liczne obniżenia i zagłębienia. Powierzchnię równiny urozmaicają ostańce morenowe we wschodniej części gminy. Są to kopulaste wzgórza o wysokości do 4 m i łagodnych zboczach. Zbocze wysoczyzny morenowej oddzielające ją od niżej położonej równiny sandrowej jest łagodne – o spadkach 4 - 10° i ma niewielką wysokość - od 2 do 5 metrów. Lokalne kulminacje wysoczyzny o wysokości względnej rzędu 2-3 m charakteryzują się łagodnymi zboczami, płaskimi wierzchołkami i wznoszą się na wysokość do 133 m n.p.m. Najwyższym wzniesieniem na terenie gminy (135 m n.p.m.) jest rozległe wzgórze akumulacji lodowcowej położone na wschód od Lutocina. Wzgórze ma kopulasty grzbiet i dość strome zbocza o spadkach 10-20o. W wyniku procesów denudacyjnych pierwotna rzeźba

[2] Opracowano na podstawie: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

wysoczyzny uległa znacznym przekształceniom. Wysoczyznę rozcinają nieckowate dolinki o słabo zaznaczonych krawędziach i głębokości 2-5 m. U wylotu niektórych dolinek znajdują się niewielkie stożki napływowe. Niewielką powierzchnię na obszarze gminy zajmują:

- formy eoliczne w południowo-wschodniej części gminy: pofalowane pokrywy piasków eolicznych, wydmy paraboliczne i wałowe o wysokości względnej do 10 m i stromych zboczach (kąt nachylenia ich zboczy osiąga kąt naturalnego zsypu piasków tj. 31-33o) oraz misy deflacyjne o głębokości poniżej 1,5 m,
- formy antropologiczne: wyrobiska poeksploatacyjne piasku, żwiru i torfu oraz nasypy i wykopy drogowe.

Rysunek 2 Ukształtowanie terenu projektu na tle granic administracyjnych Gminy.

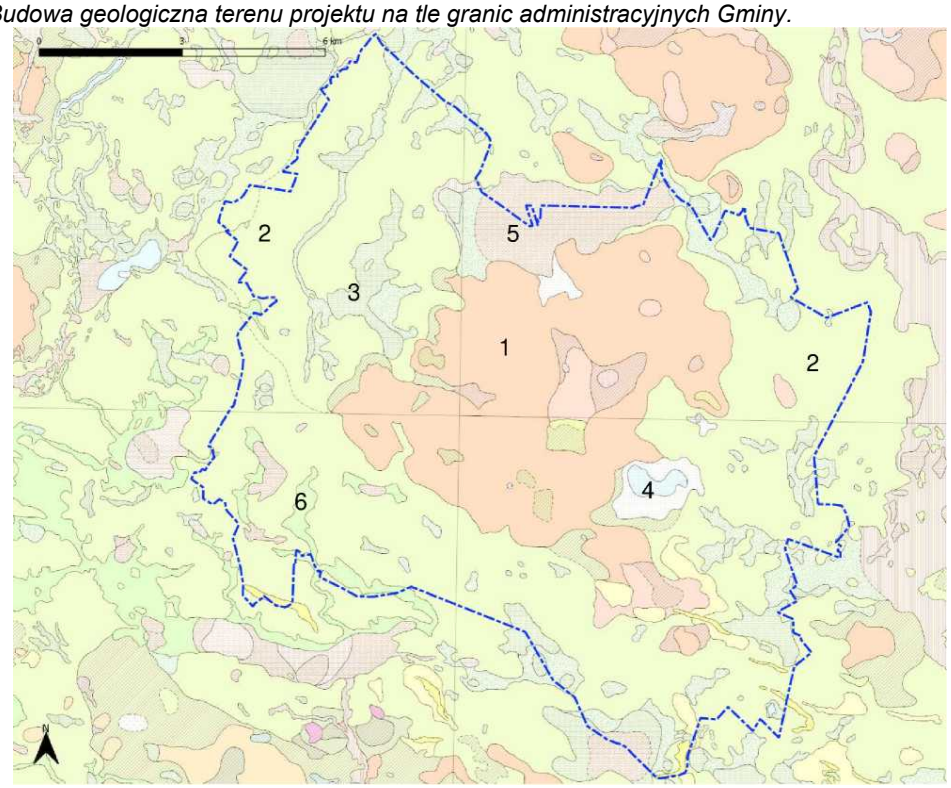

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

Pod względem geologicznym gmina Lutocin położona jest w zasięgu jednostki tektonicznej zwanej Niecką Brzeżną, w której na sfałdowanych utworach paleozoiku i mezozoiku leżą osady trzeciorzędowe i wyżej osady czwartorzędowe o łącznej miąższości ponad 200 m. Zróżnicowanie zarówno miąższości jak i głębokości występowania tych utworów jest efektem intensywnych procesów glacitektonicznych. Obszar gminy pokryty jest utworami czwartorzędowymi, tworzącymi naprzemianległe warstwy o zróżnicowanej miąższości i przestrzennym rozmieszczeniu. Na północ od miejscowości gminnej, między miejscowościami: Chrapoń, Szoniec i Przeradz występuje rozległy płat glin zwałowych i ich eluwiów stadiału północnomazowieckiego zlodowacenia środkowopolskiego. Wyżej, w północnej

części gminy, w rejonie wsi Pietrzyk oraz w zachodniej części gminy i na południe od Lutocina przeważają piaski i żwiry fluwioglacjalne stadiału głównego zlodowacenia północnopolskiego. Na tych utworach miejscami, między innymi w rejonie miejscowości Seroki zalegają płaty piasków eolicznych. Lokalnie, głównie w dolinie rzeki Chraponianki występują holoceńskie namuły i torfy. Są to grunty słabonośne, niekorzystne dla budownictwa ze względu na niską wytrzymałość - mały stopień zagęszczenia lub ich zbyt duże nawodnienie. Obszar występowania tych gruntów najczęściej znajduje się w strefie płytkiego (płycej niż 1 m) występowania zwierciadła wód gruntowych. Przeważająca część powierzchni gminy Lutocin pokryta jest gruntami o parametrach geotechnicznych korzystnych dla posadowienia budynków. Są to piaski gliniaste, gliny piaszczyste o zróżnicowanej konsystencji i piaski różnej granulacji stanowiące z reguły dobre podłoże budowlane. Charakteryzują się dobrymi parametrami wytrzymałościowymi, a o przydatności do budownictwa decyduje poziom wód gruntowych.

Rysunek 3 Budowa geologiczna terenu projektu na tle granic administracyjnych Gminy.

1. Gliny zwałowe, miejscami z wkładkami piasków, osady lodowcowe (morenowe, glacjalne).
2. Piaski i żwiry wodnolodowcowe (sandrowe), osady wodnolodowcowe (fluwioglacjalne, rzeczno-lodowcowe, sandrowe).
3. Torfy na piaskach i żwirach wodnolodowcowych (sandrowych).
4. Gytie na piaskach i mułkach jeziornych.
5. Torfy na gytiach.
6. Namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

3.3 Gleby[3]

Utwory powierzchniowe, z których wykształciły się gleby w gminie Lutocin, stanowią głównie piaski i gliny zwałowe strefy czołowo-morenowej. Na obszarze wysoczyzny morenowej (środkowa część gminy) występują głównie gleby wytworzone z glin zwałowych o różnym stopniu spiaszczenia. Na pozostałym obszarze (równinie sandrowej) przeważają gleby powstałe z piasków luźnych słabo gliniastych i piasków gliniastych lekkich. Miejscowo w obniżeniach terenu występują gleby powstałe z pyłów i płytkich namułów organicznych. Podobne zróżnicowanie dotyczy również występowania typów gleb. W środkowej części występują duże połacie gleb zaliczane do gleb bielicowych oraz czarnych ziem, głównie czarne ziemie zdegradowane. Na równinie sandrowej dominują gleby brunatne i gleby bielicowe. W obniżeniach terenu powstały zwarte obszary gleb murszowo-mineralnych i murszowatych oraz murszowo-torfowych.

Przestrzenne zróżnicowanie jakości gleb na terenie gminy określone kompleksami przydatności rolniczej pozwala wyodrębnić dwie strefy:

- środkową z przewagą utworów dobrych i średnich zaliczanych do kompleksu 2-go, 4-go, 5-go i 8-go z niewielkim udziałem gleb słabych (6, 9 kompleksu),
- pozostały obszar (sandr) z dominacją gleb słabych i bardzo słabych - kompleks 6,7 i 9 z niewielkim udziałem kompleksu 4, 5 i 8.

Skupiska gleb piaszczystych (głównie kompleksu 7-go) występują w rejonie wsi: Jonne, Felcyn, Swojęcin, Zimolza, Pietrzyk. Uprawa takich gruntów jest mało efektywna, a najbardziej racjonalnym sposobem ich zagospodarowania jest zalesienie. Duże powierzchnie trwałych użytków zielonych, występujące w obniżeniach i dolinach równiny sandrowej, zaliczane są do 2-go i 3-go kompleksu użytków zielonych (słabych i bardzo słabych).

3.4 Wody powierzchniowe i podziemne[4]

Teren gminy Lutocin o powierzchni 4607 ha (36,6%) leży w zlewni rzeki Wkry, natomiast 7996 ha (63,4%) w zlewni rzeki Skrwy. Głównymi odbiornikami wód są rzeki: Swojęcianka i Chraponianka. Łączna powierzchnia wód otwartych wynosi ponad 100 ha, co stanowi 0,9% powierzchni gminy. Do zlewni Skrwy należy zachodnia i środkowa część gminy, będąca jednocześnie w części północnej obszarem źródliskowym rzeki Chraponianki. Chraponianka, to niewielki, długości 19,3 km, lewobrzeżny dopływ Skrwy. W zlewni o powierzchni 111,8 km^2 występuje zawikłana i gęsta sieć strug i rowów, a jej znaczne obszary pokrywają torfy i piaski wydmowe. Wschodnia część gminy tj. obszar na wschód od linii wododziałowej leży w dorzeczu Narwi i jej dopływu - cieku III rzędu, rzeki Wkry. Przeważająca

[3] Opracowano na podstawie: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

[4] Opracowano na podstawie: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

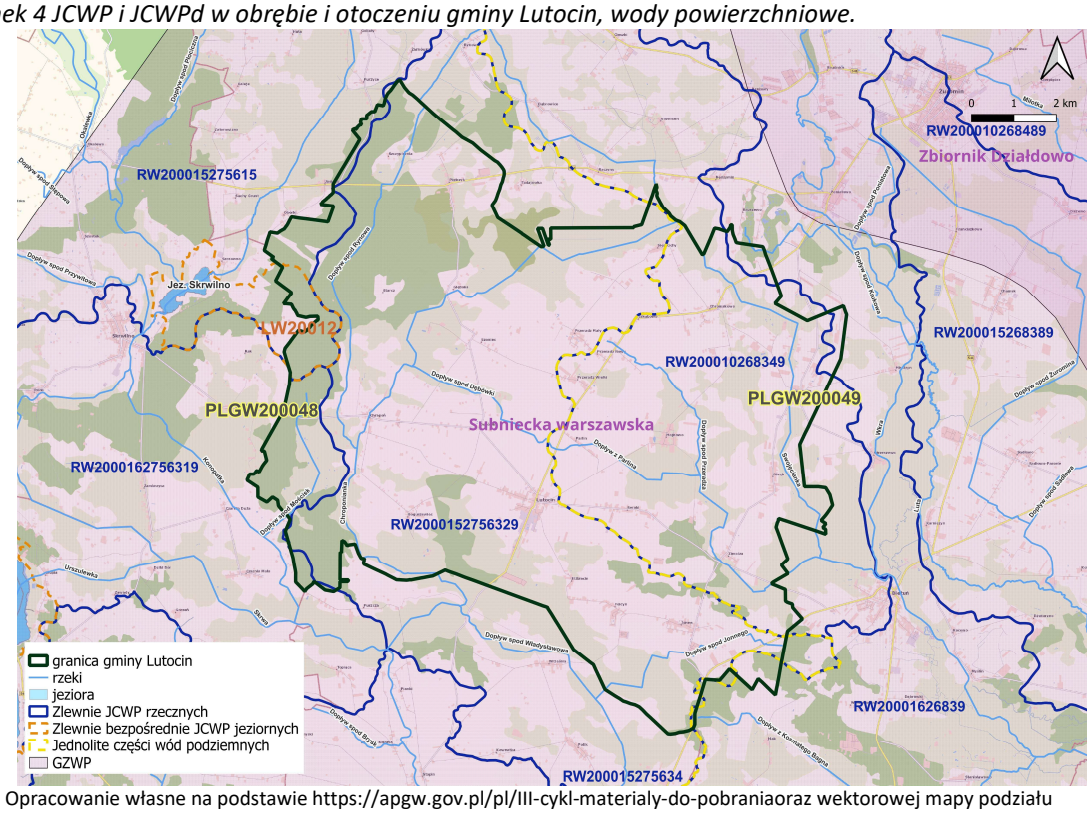
część tego obszaru odwadniana jest za pośrednictwem niewielkich cieków do Swojęcianki, przepływającej w rejonie wschodniej granicy gminy. Jest to prawobrzeżny, niewielki dopływ Wkry, mający ujście w rejonie Bieżunia. Rzeka Swojęcianka wraz z niewielkim dopływami, które prowadzą w większości wody z sieci drenarskiej i melioracji, ma istotny wpływ na kształtowanie stosunków wodnych znacznej części obszaru gminy Lutocin. Charakterystyczną cechą analizowanego obszaru są mające duży zasięg podmokłości, słabo zorganizowana sieć odpływu powierzchniowego oraz słabo zaznaczone procesy erozyjne. Przepływające przez teren gminy Lutocin liczne drobne cieki w większości wyprostowane i skanalizowane, wykorzystują lokalne obniżenia terenu i osuszają podmokłości.

Gmina Lutocin zlokalizowane jest w zasięgu następujących Zlewni Jednolitych Części Wód:

- ⇨ powierzchniowych (JCWP): RW20001626839 Wkra od Szkotówki do Mławki, RW2000152756329 Chroponianka, RW2000162756319 Skrwa od Dopływu spod Przywitowa do Chroponianki, RW200010268349 Swojęcianka LW20012, Skrwilno
- ⇨ podziemnych (JCWPd) o kodzie PLGW200048 i PLGW200049.

W odniesieniu do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych - wg. regionalizacji A.S. Kleczkowskiego (1990) obszar gminy w całości znajduje się w obrębie GZWP Subniecka Warszawska (nr 215).

Rysunek 4 JCWP i JCWPd w obrębie i otoczeniu gminy Lutocin, wody powierzchniowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobraniaoraz wektorowej mapy podziału hydrograficznego Polski 10k.

Trzeciorzędowy poziom wodonośny znajdujący się na głębokości ponad 150 m, charakteryzuje się brunatnym zabarwieniem (pyłem węgla brunatnego) i zwiększoną zawartością związków żelaza. Woda

tego poziomu bez uzdatnienia nie nadaje się do picia, natomiast może być wykorzystywana dla rolnictwa oraz w niektórych gałęziach przemysłu. Dolny oligoceński poziom wodonośny o niebudzącej zastrzeżeń jakości wody, występuje jeszcze głębiej. Nieopłacalność eksploatacji wód tego poziomu wodonośnego wynika z niewielkiej miąższości tych utworów i stosunkowo niewielkiej ich wydajności. Na obszarze gminy Lutocin woda ujmowana jest z płycej występujących utworów czwartorzędowych, w których na ogół występują dwa poziomy wodonośne. Pierwszy, przypowierzchniowy poziom o miąższości kilku metrów, zasilany wodami z opadów atmosferycznych drogą bezpośredniej filtracji, narażony jest na skażenie zanieczyszczeniami z powierzchni. Jest to warstwa wodonośna bardzo zmienna i nieciągła, występująca na głębokości kilku, rzadziej kilkunastu metrów. Drugi poziom wodonośny ma podstawowe znaczenie dla zaopatrzenia ludności w wodę. Są to wody związane z występowaniem na zmiennej głębokości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów międzymorenowych piasków i żwirów. Największe potencjalne wydajności możliwe do uzyskania z pojedynczego otworu (rzędu 40 - 100 m^3/godz.) występują w zachodniej i południowej części gminy.

3.5 Klimat[5]

Pod względem klimatycznym gmina Lutocin leży w obszarze o rocznym opadzie nie przekraczającym 550 mm, średniej temperaturze rocznej 6-8^{0}C, gdzie okres wegetacyjny trwa około 210 dni. Na omawianym terenie dominują wiatry z kierunków zachodnich (15,8%) oraz południowo-zachodnich (19,9%). Przeważają wiatry słabe i bardzo słabe (około 76%). W około 16% wszystkich obserwacji anemometrycznych w ciągu roku, obserwuje się zjawisko cisz atmosferycznych, najczęściej w miesiącach letnich i jesienią.

3.6 Zwierzęta i rośliny[6]

W krajobrazie gminy Lutocin dominują pola uprawne oraz zabudowa zwarta i rozproszona wraz z towarzyszącą jej zielenią. Niewielkie powierzchnie przypadają na półnaturalne zbiorowiska łąkowe i bagienne, zwłaszcza w północnej części gminy oraz ograniczone do pasów wzdłuż cieków i rozproszonych płatów w bezodpływowych zagłębieniach. Są one cenne z ekologicznego punktu widzenia oraz charakteryzują je wysokie walory krajobrazowe. W niezmeliorowanych lub zmeliorowanych częściowo partiach torfowisk jak również w zarastających dołach potorfowych występują zbiorowiska szuwarów turzycowych, które nie koszone porastają z czasem przez zarośla łozowe. Na skutek dalszej sukcesji i braku ingerencji człowieka przekształcą się one w las olszowy. Roślinność rozległych użytków zielonych budują zbiorowiska siedlisk wilgotnych i częściowo

[5] Opracowano na podstawie: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

[6] Opracowano na podstawie: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

pobagiennych, ukształtowanych wtórnie przez zmeliorowanie torfowisk. W powiązaniu z lasami olszowymi na analogicznych siedliskach, pełnią funkcje wodochronną przyczyniając się do zwiększenia retencji gruntowej.

Na koniec 2018 r. tereny lasów i zadrzewień zajmowały na obszarze gminy Lutocin 2 671,76 ha. Wskaźnik lesistości gminy wyniósł 20,7 %. W strukturze władania lasy prywatne zajmują 859,96 ha tj. i obejmują rozdrobnione zalesienia oraz fragmenty większych kompleksów, w sąsiedztwie których występują najuboższe kompleksy glebowe. Lasy zagospodarowane są w większości jako lasy produkcyjne i mają drzewostan pochodzący ze sztucznych nasadzeń i odnowień. W składzie gatunkowym panuje sosna, wprowadzona na większość typów siedlisk. Znaczne powierzchnie zajmują też drzewostany olszy czarnej. Gatunki drzew liściastych takie jak: dąb szypułkowy, grab zwyczajny i jesion wyniosły mimo odpowiednich warunków siedliskowych, występują jedynie jako domieszka lub podrost w kulturach sosnowych.

Na analizowanym terenie występuje zasadniczo 7 zespołów zbiorowisk leśnych: bagienny las olszowy (ols), przystrumykowy łęg olszowo-jesionowy, subkontynentalny las dębowo-grabowo-lipowy (grąd), ciepłolubny las dębowy (dąbrowa świetlista), bór mieszany dębowo-sosnowy, subkontynentalny bór sosnowy z domieszką świerka i wilgotny bór sosnowy. Kompleksowy układ roślinności wysokiej tworzą wraz z lasami zadrzewienia. Zadrzewienia mają wpływ na kształtowanie bioróżnorodności, stref ekotonowych, mogą być również wprowadzane w celu poprawy struktury przyrodniczo- krajobrazowej.

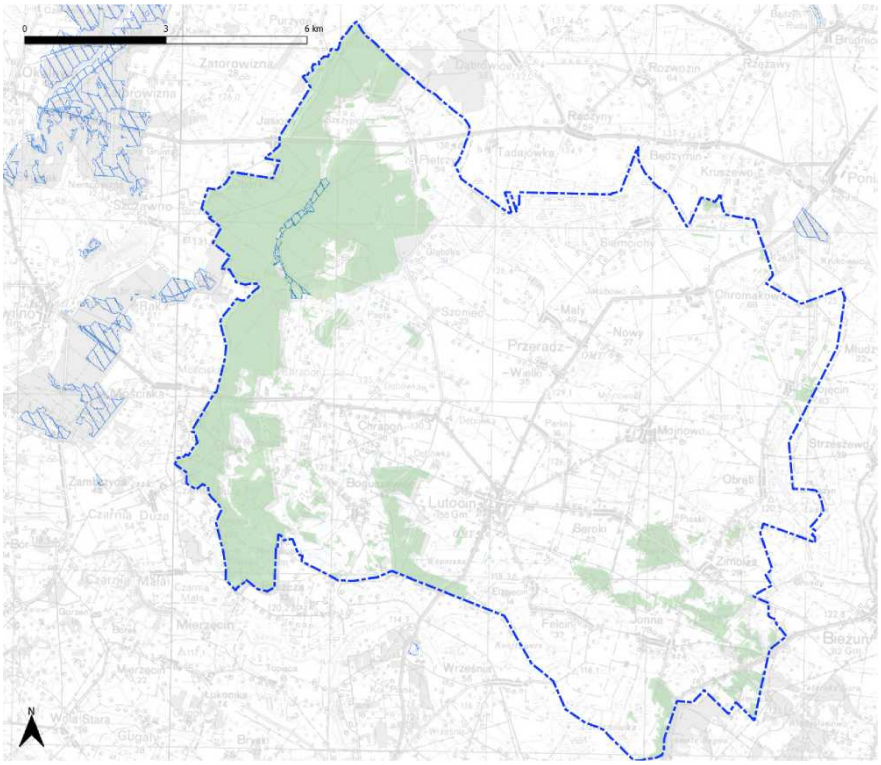
Lasy wilgotne występują na glebach murszowo-mineralnych, a w drzewostanie obok sosny występuje świerk, brzoza i olcha. Drzewostany leśne w gminie mają dość korzystną strukturę wiekową, przeważają lasy w wieku powyżej 40 lat, odporne na antropopresję. Pełnią one różne funkcje: gospodarcze, ekologiczne, ochronne oraz klimatyczne.

Funkcję wodochronna poprzez stabilizację odpływu wód gruntowych i opadowych pełnią również łęgi i olsy porastające obszary obniżeń bezodpływowych oraz doliny związane z siecią cieków powierzchniowych. Głównym składnikiem tych drzewostanów jest olcha z dużym udziałem brzozy.

Lasy i zbiorowiska roślinności wysokiej odgrywają też istotny rolę jako ostoje zwierzyny w ciągach ekologicznych - dolinnych powiązań faunistycznych (ciągi o znaczeniu lokalnym i regionalnym).

Szczególnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi odznaczają się zadrzewienia śródpolne oraz szpalery drzew przydrożnych w środkowej części gminy (wzdłuż dróg Lutocin - Dębówka - Chrapoń i Lutocin - Mojnowo) oraz w części wschodniej. Zadrzewienia wprowadza się przeważnie jako substytut lasu na terenach, gdzie zalesianie jest niemożliwe lub niewskazane.

Rysunek 5 Mapa obszarów leśnych (kolor zielony) oraz obszarów lasów wodochronnych (niebieska szrafa) na terenie gminy Lutocin.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne (podstawowe) na potrzeby sporządzenia planu ogólnego gminy Lutocin, Opracowanie: G. Prusik, A. Tymowicz. Szczytno 2025-2026.

Fauna na obszarze gminy jest dość bogata i ściśle powiązana z terenami rolnymi oraz płatami lasów i dolinami cieków wodnych. Z większych gatunków ssaków bytujących dziko na terenach leśnych można spotkać: dziki, sarny, lisy, zające, które migrują na tereny polne. Występują też typowe dla północnego Mazowsza gatunki ptaków (ok. 170 gatunków o różnym typie siedlisk - gatunki wymagające ochrony strefowej są nieliczne). Spośród nich należy wymienić podstawowe gatunki: Paszkot *Turdus viscivorus*, Białorzytka *Oenanthe oenanthe*, Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, Bocian biały *Ciconia ciconia*, Bogatka *Parus major*, Cierniówka *Sylvia communis*, Czajka *Vanellus vanellus*, Czarnogłówka *Poecile montanus* Dymówka *Hirundo rustica*, Dudek *Upupa epops*, Dzięcioł duży *Dendrocopos major*, Dzięciołek *Dendrocopos minor,* Dzwoniec *Carduelis chloris*, Gawron *Corvus frugilegus*, Gajówka *Sylvia borin,* Gąsiorek *Lanius collurio*, Grzywacz *Columba palumbus*, Jerzyk *Apus apus*, Kapturka *Sylvia atricapilla*, Pełzacz leśny *Certhia familiaris*, Piecuszek *Phylloscopus trochilus,* Piegża *Sylvia curruca*, Pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, Krzyżówka *Anas platyrhynchos*, Kukułka *Cuculus canorus*, Kwiczoł *Turdus pilaris*, Lerka *Lullula arborea*, Łabędź niemy *Cygnus olor*, Łozówka *Acrocephalus palustris*, Makolągwa *Carduelis cannabina*, Mazurek *Passer montanus*, Modraszka *Parus caeruleus*, Muchołówka szara *Muscicapa striata*, Myszołów *Buteo buteo*, Oknówka *Delichon urbicum*, Kawka *Corvus monedula*, Kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, Kos *Turdus merula*, Kruk *Corvus corax*.

Ponadto obszar badań zamieszkiwany jest przez znaczną liczbę bezkręgowców i kilka gatunków płazów. Występowanie gadów i płazów jest ściśle związane ze środowiskiem ich rozrodu i późniejszego

przeobrażenia (wodno - błotne), w związku z czym na terenie opracowania spotykane są w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych i rzek. Różnorodność gatunkowa tych zwierząt jest niewielka. Wśród gadów spotykane są: zaskrońce (*Natrix natrix*), żmija zygzakowata (*Vipera berus*), padalec (*Anguis fragilis*) oraz jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*) i jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara).* Z pośród grupy płazów występują: ropuchy (zielona (Bufo viridis), szara (Bufo bufo)) żaby (wodna (*Rana esculenta*), śmieszka (*Rana ridibunda*), jeziorkowa (*Rana lessonae*), trawna (*Rana temporaria*) moczarowa (*Rana arvalis*) oraz kumak nizinny (*Bombina bombina*) we wszystkich większych zbiornikach wodnych, rzekotka drzewna - nielicznie głównie w wilgotnych lasach i w dolinach rzek. (m. in. żaby, ropuchy, jaszczurki).

3.7 Zagrożenia przyrodnicze

W warunkach przyrodniczych naturalne zjawiska katastroficzne, mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo i działalność ludzi to:

- powodzie,
- ruchy masowe wierzchniej warstwy litosfery (nie występują na terenie gminy Lutocin).

Zagrożenie powodziowe

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (t.j. Dz. U. 2025 r., poz. 960) to:

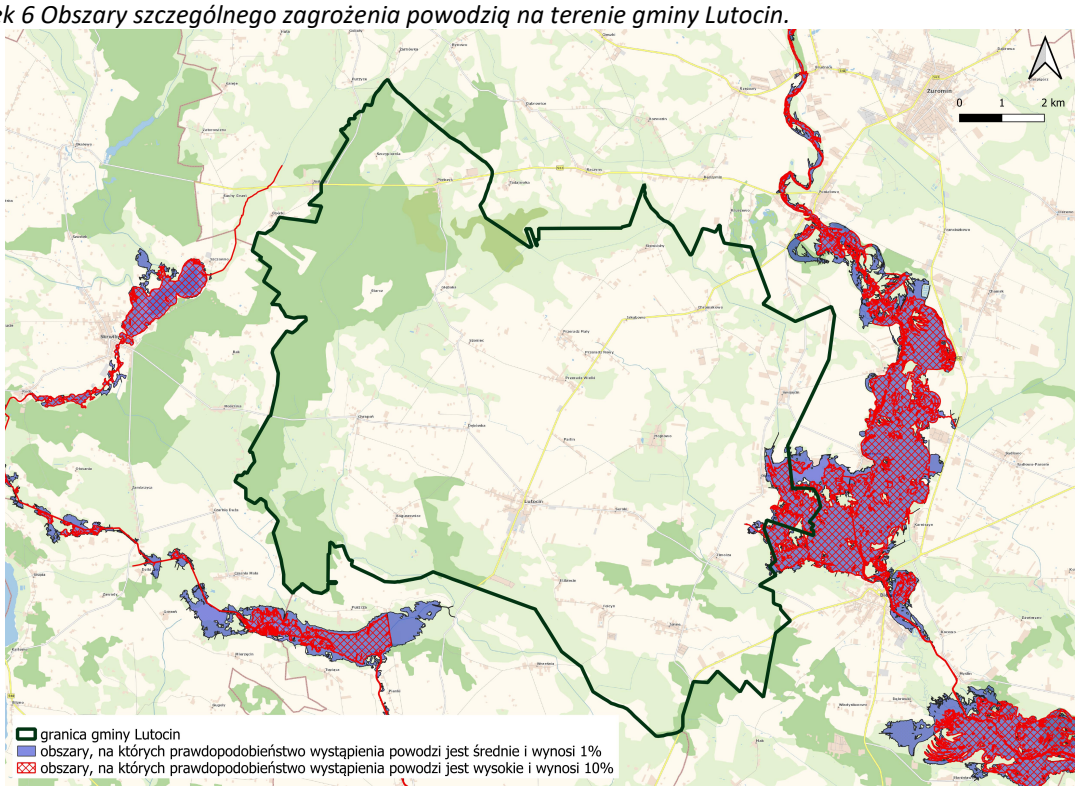
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne;
- pas techniczny.

Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne sporządza się mapy zagrożenia powodziowego. Dla obszarów wskazanych na mapach zagrożenia powodziowego sporządza się mapy ryzyka powodziowego.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego w wersji kartograficznej w formacie pdf zostały opublikowane na Hydroportalu (http://mapy.isok.gov.pl).

Na obszarze gminy Lutocin występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zasięg obszaru szczególnego zagrożenia powodzią wskazano na poniższym Rysunku - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 % i obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i 10%.

Rysunek 6 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Lutocin.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie https://isok.gov.pl/hydroportal.html

4 OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO

4.1 Obszary objęte ochroną przyrodniczą

Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych, pod względem przyrodniczym i zagrożonych, składników różnorodności biologicznej. W skład sieci Natura 2000 wchodzą:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – Dyrektywa Rady 2009/4147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. „Ptasia",
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. „Siedliskowa".

Na terenie gminy Lutocin występuje obszar **Natura 2000 Dolina Wkry i Mławki PLB 140008**

OSO Dolina Wkry i Mławki obejmuje górny odcinek doliny Wkry od Działdowa do Radzanowa oraz dolny odcinek doliny Mławki – dopływu Wkry – od Mławy do ujścia rzeki koło Ratowa. W dolinach występują zazwyczaj niewielkie płaty łęgów olszowych, olszowo-jesionowych i łozowisk, a na krawędzi doliny - bory i nasadzenia sosnowe. Dolina Wkry na odcinku wchodzącym w granice OSO Dolina Wkry i Mławki jest zróżnicowana. Na odcinku od Działdowa do Nowego Dworu jest dosyć szeroka (od 0,6 do 1,5 km) z lokalnymi rozszerzeniami, licznymi torfiankami i pozostałościami koryta rzecznego po jego

uregulowaniu. Występują znacznej wielkości lasy olszowe i łozowiska. Poniżej Nowego Dworu koryto Wkry nie jest uregulowane, ale dolina jest wąska (średnio około 100 m) z lokalnymi poszerzeniami. Taki charakter rzeki i doliny utrzymuje się do Poniatowa. Poniżej tej miejscowości do granic obszaru Natura 2000 (w rejonie Radzanowa) rzeka jest ponownie uregulowana, a dolina szeroka na 1,5 km. Dominują otwarte łąki i pastwiska z licznymi rowami melioracyjnymi. W rejonie Gołuszyna znajduje się rozległy kompleks olsów (częściowo objęty ochroną rezerwatową). Lokalnie licznie występują torfianki i starorzecza. Niewielkimi dopływami Wkry na tym odcinku są Luta, Swojęcianka i Nowa Rzeka. Mławka jest uregulowana i pomimo niewielkiego przepływu dolina tej rzeki jest szeroka z rozległymi obniżeniami z kompleksami łąk, pastwisk i łęgów olszowych. Większe kompleksy olsów występują w rejonie Mostowa i Rumoki.

Obok wsi Rumoka znajduje się kompleks stawów rybnych o pow. 90 ha. Prowadzona jest tu intensywna produkcja rybacka, objawiająca się m.in. bardzo wąskimi pasami szuwarów nadbrzeżnych oraz regularnie wykaszanymi groblami – w efekcie stan awifauny lęgowej jest bardzo ubogi.

W Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Wkry i Mławki wykazano łącznie 22 gatunki lęgowe oraz 15 gatunków przelotnych i zalatujących wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Dwa gatunki lęgowe przekroczyły próg kwalifikujący tę ostoję do sieci Natura 2000: derkacz i podróżniczek. Ponadto dwa gatunki wyróżniają się znacznym udziałem w populacji krajowej: kulik wielki (2%) i kszyk (1%).

- Dziwonia: Ostoja ma duże znaczenie, jako ważne lęgowisko gatunku na Mazowszu. Populacja liczy 65 par/samce, co stanowi 0,65% populacji krajowej (wg: Sikora i in. 2007) – ocena C- ocena ogólna – C, w tym:- stan zachowania: ocena C, w tym:- stopień zachowania siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (zakrzewienia wzdłuż koryta Wkry i Mławki) – podmokłe łozowiska - możliwość odtworzenia: nie oceniono- izolacja: ocena C
- Podróżniczek: Ostoja ma szczególne znaczenie, jako ważne lęgowisko tego gatunku w Polsce:- ocena ogólna – B, w tym:- populacja – 63 pary/samce, co stanowi 3,5-4,8% populacji krajowej (wg: Sikora i in. 2007) – ocena B;- stan zachowania: ocena B, w tym:- stopień zachowania siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (torfianki, podmokłe łozowiska);- możliwość odtworzenia: I – łatwe (zachowanie tam bobrowych);- izolacja: ocena B (na peryferiach zasięgu – na podstawie: Sikora i in. 2007).
- Derkacz: Populacja: 122 samce, co stanowi ok. 0,4% populacji krajowej (wg: Sikora i in. 2007), jakkolwiek spełnia kryteria A1 (60m) oraz C1 (60m).
- Kulik wielki: – ocena ogólna C, w tym:- populacja: 13 par, co stanowi ok. 2% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C;- stan zachowania: ocena C, w tym:- stopień zachowania siedliska: III –

elementy w średnim stanie (częściowo osuszone mokradła i zabagnienia);- możliwość odtworzenia: nie oceniano;- izolacja: ocena C.

- Kszyk: – ocena ogólna B, w tym:- populacja: 190 par, co stanowi ok. 1% populacji krajowej (wg: Sikora i in. 2007) - ocena C;- stan zachowania: ocena B, w tym:- stopień zachowania siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (podmokłe łąki, olsy, torfianki, podmokłe łozowiska);- możliwość odtworzenia: I – łatwe (zachowanie tam bobrowych);- izolacja: ocena C.
- Błotniak łąkowy:– ocena ogólna C, w tym: - populacja: 11 par – ocena C;- stan zachowania: ocena A, w tym:- stopień zachowania siedliska: III – elementy zachowane w średnim stanie (zmiana struktury naturalnych siedlisk m.in. w ziołoroślach)- możliwość odtworzenia: nie oceniono;- izolacja: ocena C.

Uwzględniając sieć OSO w województwie mazowieckim, na podkreślenie zasługuje liczebność następujących gatunków: żuraw - 74 pary i 31 ptaków nielęgowych, bocian biały – 117 par i 48 ptaków nielęgowych, bocian czarny – 3 pary, orlik krzykliwy – 7 par, błotniak łąkowy – 11 par, gąsiorek – 236 par/samców, jarzębatka – 152. W ostoi występuje 5 lęgowych gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (PCzKZ): bąk, bielik, orlik krzykliwy, zielonka, podróżniczek. Ponadto obszar jest ważną ostoją lęgową samotnika - 20 par. Maksymalne liczebności siewki złotej dochodziły do 3900 os., żurawia – do 200 os., a łabędzia czarnodziobego – do 59.

W 2011 roku w okresie wiosennym odnotowano w dolinie Wkry znaczący przelot gęsi białoczelnej – łącznie do około 12 000 ptaków i gęsi zbożowej – do około 7000 os., na odpoczynek zatrzymało się ponad 3000 przedstawicieli obu gatunków. W tym samym roku również czajka osiągnęła wiosną ok. 4900 os., a wczesnym latem - 3050. Jednak tak wysokie liczebności gęsi oraz czajki nie zostały potwierdzone w kolejnych latach przez lokalnych ornitologów, co świadczy o tym, że znaczące koncentracje obu gatunków nie są regularne i zdarzają się wyjątkowo. W związku z tym, zarówno gęś białoczelna, jak również czajka nie zostały uznane za przedmioty ochrony.

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wkry i Mławki PLB140008 (PZO). Plan ten był dwukrotnie zmieniany: Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie: z dnia 14 czerwca 2016 r. i z dnia 23 grudnia 2014 r.

Plan ten podkreśla działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów wdrażania.

Poniżej w tabeli wymieniono gatunki stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 wraz opisem istniejących i potencjalnych zagrożeń według PZO.

Poniżej w tabeli wymieniono gatunki stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 wraz ze wskazaniem istniejących i potencjalnych zagrożeń według ww. PZO.

Lp.	Przedmiot ochrony - SDF	Zagrożenia istniejące	Zagrożenia potencjalne	Opis zagrożeń
1	Błotniak łąkowy *Circus pygargu*	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	K03.04 Drapieżnictwo A02 Zmiana sposobu upraw A02.02 Płodozmian A02.01 Intensyfikacja rolnictwa A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) E01.03 Zabudowa rozproszona J01.01 Wypalanie J02.01 Melioracje i osuszanie-ogólnie	– Istotnym zagrożeniem jest intensywne koszenie w siedliskach tego gatunku, gdzie prowadzonych jest kilka pokosów w ciągu sezonu. – Nawożenie może być przyczyną śmiertelności młodych karmionych ofiarami, w których skumulowały się substancje szkodliwe pochodzące z nawozów sztucznych. – W krajobrazie rolniczym często stosowany płodozmian może powodować nieregularne gniazdowanie tego gatunku. – Na terenach przylegających do siedlisk błotniaka łąkowego zwiększa się ilość terenów pod zabudowę – powstają nowe domy zabudowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą. – Błotniak jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę lęgów łatwych do znalezienia przez drapieżniki.
2	Derkacz *Crex crex*	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie lub brak koszenia	J02.02 Usuwanie osadów (mułu) A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) E01.03 Zabudowa rozproszona K02 Sukcesja A02 Zmiana sposobu upraw J01.01 Wypalanie	– Intensywne koszenie siedlisk derkacza, gdzie prowadzonych jest kilka pokosów w ciągu sezonu. Ponadto istnieje duże zagrożenie zniszczenia lęgów przez zbyt wczesne wykaszanie łąk. – Zaniechanie koszenia, w efekcie czego obserwuje się sukcesywne zarastanie siedliska roślinnością krzewiastą i drzewiastą. – Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia jakości siedliska dla derkacza.
3	Kszyk *Gallinago gallinago*	J02.02 Usuwanie osadów	J02.10 Gospodarka roślinnością Wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia K02 Sukcesja K03.04 Drapieżnictwo G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) J01.01 Wypalanie	– Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia jakości siedliska dla stanowisk kszyka. – Ponadto kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych. – Drapieżnictwo ze strony lisa, krukowatych, psów oraz kotów penetrujących siedliska poza obejściami. – Spływy kajakowe wraz z okazjonalną turystyką pieszą mogą powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.

Lp.	Przedmiot ochrony - SDF	Zagrożenia istniejące	Zagrożenia potencjalne	Opis zagrożeń
4	Kulik wielki *Numenius arquata*	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.02 Usuwanie osadów (mułu)	K03.04 Drapieżnictwo J02.02 Usuwanie osadów (mułu) G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K02 Sukcesja E01.03 Zabudowa rozproszona A02 Zmiana sposobu upraw F03.01 Polowanie	– Intensywne, kilkukrotne, zbyt wczesne wykaszanie łąk (na przykład w maju). – Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedlisk. – Drapieżnictwo ze strony lisa, krukowatych, psów oraz kotów penetrujących siedliska poza obejściami. – Ponadto spływy kajakowe wraz z okazjonalną turystyką pieszą mogą – powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym. – W przyszłości zwiększona zabudowa rozproszona może negatywnie wpłynąć na ten gatunek potrzebujący rozległych i spokojnych terenów łąkowych. – W okolicy siedlisk kulika wielkiego prowadzone są polowania, które mogą wpływać na płoszenie tego gatunku.
5	Podróżniczek *Luscinia svecica*	J02.02 Usuwanie osadów (mułu) J02.10 Gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia B02.02 Wycinka lasów E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw	J02.02 Usuwanie osadów (mułu) J02.10 Gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia B02.02 Wycinka lasów B02.03 Usuwanie podszytu G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku E01.03 Zabudowa rozproszona	– Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla podróżniczka. – Ponadto kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych. – Wycinka lasów, w przypadku tego gatunku wycinka olsów w strefach ekotonalnych (granicy las - podmokła łąka, las-tereny zabagnione). – Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych i zaśmiecania skraju olsów wpływa na pogorszenie się jakości siedliska i jego struktury. – Na terenach wokół siedlisk powstają nowe zabudowania wraz z infrastrukturą co może się wiązać w przyszłości z wycinką lasu i terenów zadrzewionych.
6	Dziwonia *Carpodacus erythrinus*	-	J02.02 Usuwanie osadów G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	– Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego gatunku. – Okazjonalna turystyka piesza okolicznych mieszkańców może powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wkry i Mławki PLB140008 (ze zm.).

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry obejmuje pozostały obszar gminy Lutocin tj. około 12,5 tys. ha co stanowi 99,1% jej powierzchni. Zasady gospodarowania na tym terenie reguluje Uchwała nr 98/25 Sejmiku Województwa Mazowieckiego Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 czerwca 2025 r. (Dz. Urz. Woj. Maz.2025, poz. 6339).

Zgodnie z ww. Uchwałą na Obszarze wprowadza się następujące zakazy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m na terenie obszarów Natura 2000 oraz 50 m na terenie poza obszarami Natura 2000 od:
   a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
   b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa pkt 1, nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2:
1) tworzących zadrzewienia śródpolne:
a) krzewów rosnących w skupisku o powierzchni do 25 m^2,
b) drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza 30 cm – których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;
2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie rokują szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów), które zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia;
3) zadrzewień śródpolnych i przydrożnych na obszarach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 7, nie dotyczy:
1) obszarów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących, w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
2) budowy nowych obiektów budowlanych w granicach wyznaczonych przez obwiednię prowadzoną w odległości 50 m od zewnętrznych krawędzi skrajnych budynków tworzących zwartą zabudowę lub po zewnętrznych granicach działek, na których położone są te budynki, jeśli ich odległość od tych granic jest mniejsza niż 50 m, pod warunkiem że odległość tej obwiedni nie będzie mniejsza niż 50 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, a także od zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne; przez zwartą zabudowę rozumie się zgrupowanie nie mniej niż 5 budynków, z wyjątkiem wyłącznie gospodarczych pomiędzy, którymi największa odległość sąsiadujących ze sobą budynków istniejących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, nie przekracza 100 m.

Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu - Na terenie gminy obszar ten obejmuje tereny położone w południowo-wschodniej części gminy (na wschód od drogi wojewódzkiej nr 541 relacji Lubawa - Żuromin - Sierpc - Dobrzyń n. Wisłą). Zajmuje powierzchnię 113,75 ha co stanowi 0,9% ogólnej powierzchni gminy. Zasady gospodarowania na tym terenie reguluje Uchwała nr 123/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego Wojewody Mazowieckiego z dnia 19 listopada 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Maz.2024, poz. 11351).

Zgodnie z ww. Uchwałą na Obszarze wprowadza się następujące zakazy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m na terenie obszarów Natura 2000 oraz 50 m na terenie poza obszarami Natura 2000 od:
   a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
   b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa pkt 1, nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2:
1) tworzących zadrzewienia śródpolne:
a) krzewów rosnących w skupisku o powierzchni do 25 m^2,
b) drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza 30 cm
– których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;
2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie rokują szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów), które zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia;
3) zadrzewień śródpolnych i przydrożnych na obszarach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 7, nie dotyczy obszarów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących, w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Pomniki przyrody

Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 33 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu żuromińskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 poz. 5331) na terenie gminy za pomnik przyrody uznano aleję lip drobnolistnych. Aleja, stanowiąca granicę parku podworskiego w Chromakowie składa się z 70 drzew o obwodach od 115 do 505 cm i wysokości 17 m. Uchwałą nr XLIII/233/2022 Rady Gminy Lutocin z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie zniesienia statusu pomników przyrody, zniesiono status pomnika przyrody z 2 drzew lip drobnolistnych z alei lip drobnolistnych (*Tilia cordata*) w Chromakowie.

Gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną

Na terenie gminy Lutocin ustanowiono dwie strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków ptaków objętych ochroną – bielika (decyzja z dn. 08.08.2025 r.) i orlika krzykliwego (decyzja z dn. 08.05.2008 r.). Strefy zlokalizowane są w obrębie Nadleśnictwa Dwukoły.

W przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych należy zastosować właściwe przepisy. W stosunku do chronionych gatunków zwierząt oraz roślin obowiązują następujące przepisy prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

W przypadku konieczności złamania któregokolwiek z zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, wymagane będzie uzyskanie pozwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (w zależności od zakazu) na odstępstwa od zakazów wymienionych w art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody.

Korytarze ekologiczne

Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. definiuje korytarz ekologiczny jako *obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów* (art. 5, pkt 2). Stanowi on istotny, z punktu widzenia funkcjonowania środowiska, element przestrzeni, gwarantujący (poprzez zachowanie warunków migracji organizmów) utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników i gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska. Korytarze ekologiczne są niezwykle ważne, szczególnie dla populacji gatunków wędrownych i leśnych, w których zachowania wpisane jest naturalne przemieszczanie się w celach poszukiwania nowego terytorium dla życia lub schronienia (w tym wędrówki codzienne i sezonowe) lub w celach rozrodczych czy pokarmowych.

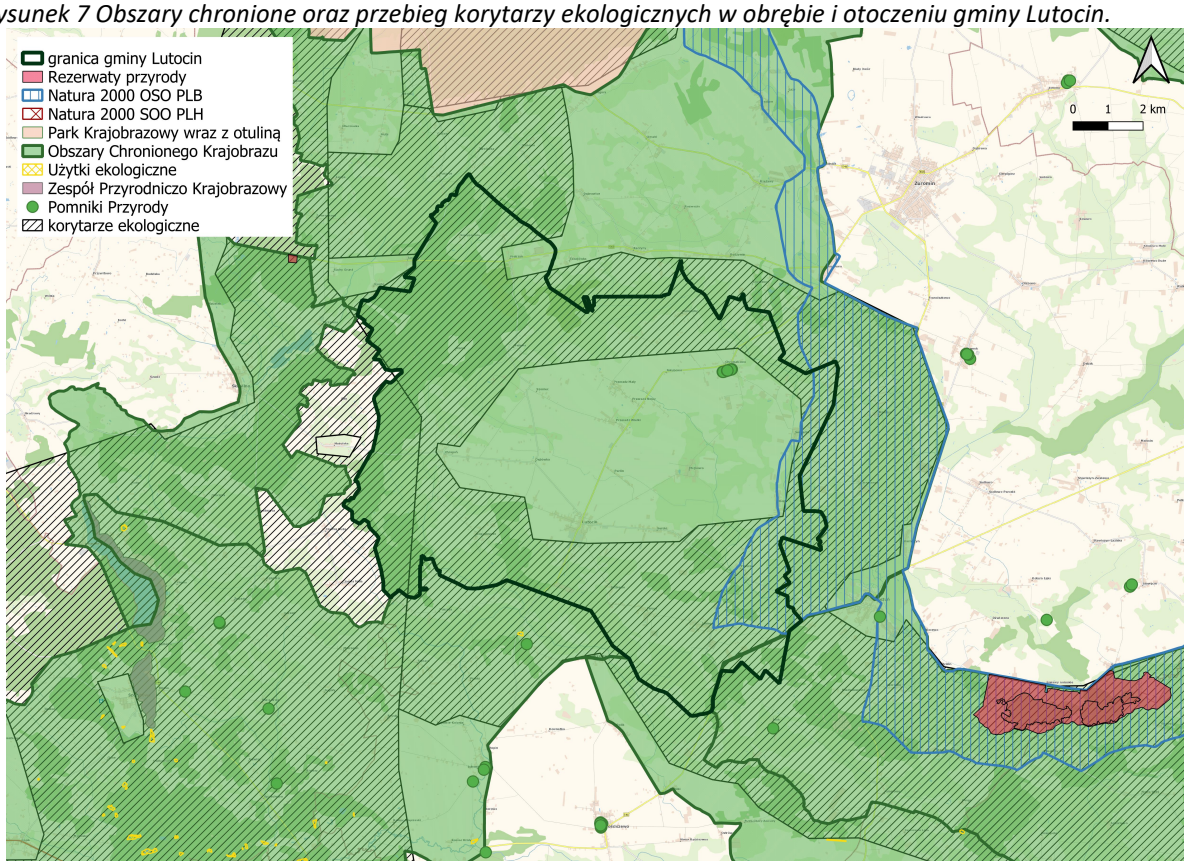
Zgodnie z danymi serwisu https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych przez teren gminy przebiegają następujące korytarze ekologiczne: Dolina Drwęcy-Dolina Dolnej Wisły Wschodni i Puszcza Biała.

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewniają zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku a cenne europejskie siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.[7]

[7] Źródło: https://korytarze.pl/mapa/cel-i-zalozenia-merytoryczne-wyznaczania-korytarzy

Rysunek 7 Obszary chronione oraz przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie i otoczeniu gminy Lutocin.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie https://www.gdos.gov.pl/dane-i-metadane.

4.2 Zabytki

Gmina Lutocin posiada założoną Gminną Ewidencję Zabytków w myśl przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, będącą częścią Programu Opieki nad zabytkami, przyjętego uchwałą Nr 42/2020 Rady Gminy Lutocin z dnia 14 sierpnia 2020 r.

Zabytki wpisane do rejestru zabytków, zabytki ujęte w ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne zostały wskazane w treści projektu planu ogólnego gminy Lutocin.

5 STAN ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA

5.1 Jakość wód

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW) jest podstawowym dokumentem planistycznym gospodarki wodnej według Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zgodnie z założeniami dyrektywy, plany gospodarowania miały być tworzone dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód i utrzymania lub poprawy tego stanu w dalszym okresie. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach przyjmowane są na kolejne sześcioletnie cykle planistyczne (2003-2009; 2009-2015; 2015-2021; 2021-2027). PGW powinien stanowić podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Utrzymanie dobrego stanu i potencjału ekologicznego wód powierzchniowych, podziemnych, obszarów chronionych wynika

z wypełniania celów środowiskowych i zasad ochrony wód, obowiązek ten wynika z przepisów odrębnych (Ustawa Prawo wodne t.j. Dz.U. z 2025, poz. 960). Obecnie obowiązuje Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300). Cele środowiskowe według ww. PGW z 2023 r.:

JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH RZEKI		OCENA STANU (2014-2019)			CELE ŚRODOWISKOWE	
NAZWA JCWP	KOD JCWP	STAN WÓD	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY		
Wkra od Szkotówki do Mławki	RW20001626839	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Skrwa do Dopływu spod Przywitowa	RW200015275615	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	brak danych	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Chroponianka	RW2000152756329	brak danych	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Skrwa od Dopływu spod Przywitowa do Chroponianki	RW2000162756319	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Swojęcianka	RW200010268349	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Skrwilno	LW20012	zły stan wód	brak danych	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300).

Cele środowiskowe z poprzedniego cyklu planistycznego nie zostały osiągnięte. Zazwyczaj pogarszanie się jakości wód powierzchniowych następuje przede wszystkim w wyniku ich zanieczyszczania ściekami bytowo-gospodarczymi, wynikającego z niedostatku sieci kanalizacyjnych, spływu zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo.

Zgodnie z Art. 56 i 57 Ustawy prawo wodne celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód

powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Zgodnie z Art. 59 ww. Wstawy celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Rejon gminy Lutocin objęty jest Państwowym Monitoringiem Jakości Wód Podziemnych. Celem monitoringu jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMŚ). Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych. Przedmiotem monitoringu jest są 172 jednostki jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) – gmina niemal w całości objęta jest **jednostkami JCWPd nr 48** i **49.** Stan chemiczny oraz jakościowy wód podziemnych na terenie ww. jednostek został oceniony jako dobry. Celem środowiskowym według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. Cel nie jest zagrożony.

5.2 Powietrze atmosferyczne

Inspektorat Ochrony Środowiska opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie mazowieckim dotyczącą roku 2024 r. Ocenę przeprowadzono w odniesieniu do stref z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

W województwie mazowieckim klasyfikację wykonano w 4 strefach: miasto Płock, miasto Radom, aglomeracja warszawska i strefa mazowiecka, do której zalicza się gmina Lutocin.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe.

Wyniki klasyfikacji stref – cel: ochrona zdrowia

W wyniku oceny rocznej jakości powietrza za 2024 rok, dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne benzen, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ozon, tlenek węgla, pył PM10, pył PM2.5 oraz kadm, nikiel, ołów, arsen i benzo(a)piren w pyle zawieszonym PM10. Według kryterium ochrony zdrowia strefa mazowiecka otrzymała klasę C - dla benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 (klasa C).

Wyniki klasyfikacji stref – cel: ochrona roślin

W wyniku oceny rocznej jakości powietrza za 2024 rok, dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (dwutlenek siarki, tlenek azotu, ozon), według kryterium ochrony roślin strefa mazowiecka otrzymała klasę A dla wszystkich ww. zanieczyszczeń.

Wysokie wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 rejestrowano zazwyczaj w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień).

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza w województwie mazowieckim są realizowane w oparciu o programy ochrony powietrza. Obecnie na terenie województwa m.in. obowiązują:

- uchwała nr 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu,
- uchwała nr 134/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 11 lipca 2023 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny dwutlenku siarki w powietrzu.

Programy te są dokumentami, które wskazują istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określają działania, których wdrożenie ma na celu poprawę jakości powietrza.

Wpływ na poprawę sytuacji zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z ww. dokumentami miałyby przedsięwzięcia związane m.in. z wymianą starych, niskosprawnych i nieekologicznych kotłów i pieców węglowych bądź związane z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej (m.in. energia wiatrowa, słoneczna). Istotne jest również podejmowanie działań skierowanych na większe uświadomienie społeczeństwa i propagowanie szerszego wykorzystania paliw typu gaz ziemny, olej opałowy, brykiet, energię elektryczną lub energię odnawialną, bardziej przyjaznych środowisku, których wykorzystanie przyczyni się do zmniejszenia tzw. niskiej emisji, jak również wyeliminuje problem spalania odpadów.

W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z dróg zaleca propagowanie wykorzystania mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, np. ruch rowerowy, pieszy (budowa ścieżek rowerowych, budowa chodników, remont poboczy dróg) oraz rozwój transportu zbiorowego.

6 CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY[8]

Wyznaczając strefy planistyczne kierowano się przede wszystkim obowiązującymi planami miejscowymi, ale również istniejącym zagospodarowaniem, dotychczasową polityką przestrzenną gminy, wyznaczonymi obszarami uzupełnienia zabudowy oraz wnioskami złożonymi w ramach procedury sporządzenia planu ogólnego.

W planie ogólnym gminy Lutocin ustalono następujące strefy planistyczne:

a) Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – SW,
b) Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – SJ,
c) Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – SZ,
d) Strefa usługowa – SU,
e) Strefa gospodarcza – SP,
f) Strefa produkcji rolniczej – SR,
g) Strefa infrastrukturalna – SI,
h) Strefa zieleni i rekreacji – SN,
i) Strefa cmentarzy – SC,
j) Strefa otwarta – SO,
k) Strefa komunikacyjna – SK.

Dla stref planistycznych: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN oraz SC określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. W przypadku stref, dla których określenie tego wskaźnika ma charakter fakultatywny, tj. stref SO oraz SK, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej ustalono wyłącznie dla wybranych stref komunikacyjnych (SK), co wynika z charakteru ich zagospodarowania oraz ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla stref planistycznych: SW, SJ, SZ, SU, SP oraz SR określono również obligatoryjnie wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz maksymalnej wysokości zabudowy. W przypadku stref, dla których określenie tych wskaźników ma charakter fakultatywny, tj. stref SI, SN, SC, SO oraz SK, wybrane parametry zabudowy ustalono dla części terenów, co wynika z charakteru istniejącego zagospodarowania, potrzeby zachowania ładu przestrzennego oraz kontynuacji ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto dla poszczególnych stref określono profile dodatkowe, umożliwiające doprecyzowanie funkcji terenów oraz zapewnienie większej elastyczności w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Największą liczbę stref wyznaczono dla stref wielofunkcyjnych z

[8] Źródło: projekt planu ogólnego gminy Lutocin

zabudową zagrodową oraz stref produkcji rolniczej, co wynika z rolniczego charakteru gminy. Znaczny udział profili dodatkowych w strefach SR oraz SZ związany jest z koniecznością uwzględnienia zróżnicowanego sposobu użytkowania terenów oraz istniejących funkcji towarzyszących.

W granicach gminy Lutocin nie wyznaczono stref handlu wielkopowierzchniowego (SH) oraz stref górnictwa (SG), co wynika z braku występowania tego rodzaju terenów oraz braku potrzeb związanych z ich wyznaczeniem.

7 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

7.1 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, gmina:

1) znajduje się wśród obszarów funkcjonalnych o najniższym dostępie do dóbr i usług – obszar ciechanowski, w ramach którego ustala się: działania ukierunkowane na ożywienie gospodarcze obszaru, poprawę warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia;
2) znajduje się wśród wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych, dla których ustala się:
    - poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych poprzez wspieranie prac scaleniowych i wymiany gruntów,
    - kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na gruntach najwyższych klas bonitacyjnych I-III,
    - wielofunkcyjny rozwój obszarów o średniej i niskiej zdolności produkcyjnej, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego (m.in.: tradycyjnego krajobrazu rolniczego, wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, trwałych użytków zielonych),
    - poprawa dostępności komunikacyjnej, m.in. poprzez rozwój transportu publicznego, w tym przywrócenie połączeń kolejowych na nieczynnych liniach kolejowych, a także przebudowę/rozbudowę istniejącej sieci drogowej, w szczególności dróg powiatowych i gminnych,
    - budowa i rozbudowa systemów wodociągowo-kanalizacyjnych, a także sukcesywna sanitacja terenów o zabudowie rozproszonej, m.in. poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków,
    - poprawa bezpieczeństwa energetycznego, m.in. poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej w zakresie niskich i średnich napięć,

- zwiększenie nasycenia infrastrukturą ICT (ang. Information and Communication Technologies), a także zapewnienie dostępu do systemu e-usług,
- tworzenie przestrzeni publicznych, będących miejscem koncentracji i aktywizacji społeczności lokalnych,
- objęcie ochroną unikalnych elementów architektury wiejskiej charakterystycznej dla poszczególnych regionów, w tym układów ruralistycznych.

3) jest miejscem lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym:

a) Inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej

- Zapewnienie odpowiedniej przepustowości koryta rzeki Chraponianki od km 14+580 do km 19+340, gm. Lutocin i gm. Żuromin, pow. żuromiński

b) Inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

- Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja aglomeracji ściekowej Lutocin

c) Inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki odpadami

budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wynikającego z Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2030, przyjętego Uchwałą nr 9/25 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 lutego 2025 r.

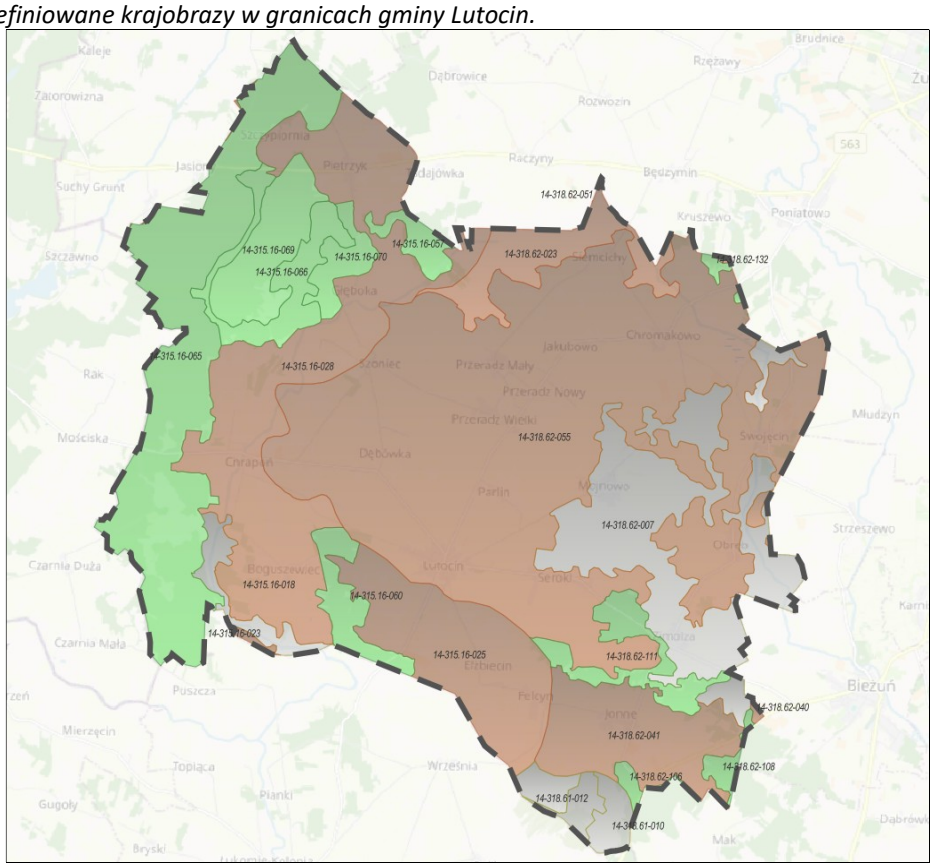
7.2 Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego

Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r. przyjął Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego. Audyt krajobrazowy nie wyznacza w granicach gminy Lutocin krajobrazów priorytetowych. Zgodnie z dokumentem w gminie zidentyfikowane zostały następujące krajobrazy:

Typ, podtyp krajobrazu	Typ rzeźby terenu	Kod krajobrazu	Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	Krajobrazy równinne	14-315.16-018	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)
	Krajobrazy faliste	14-318.62-007	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) E.1.5. Zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Zagrożenia potencjalne, duże) E.1.1. Zagrożenie powodziowe (Zagrożenia potencjalne, niewielkie)
	Krajobrazy faliste	14-318.61-010	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne	Krajobrazy faliste	14-318.61-012	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe)

Typ, podtyp krajobrazu	Typ rzeźby terenu	Kod krajobrazu	Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
2b. Z dominacją szuwarów i turzycowisk			
3. Leśne 3a. Z przewagą siedlisk borowych	Krajobrazy równinne	14-315.16-060	-
	Krajobrazy faliste	14-318.62-111	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy faliste	14-318.62-106	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy faliste	14-318.62-108	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy równinne	14-315.16-069	-
	Krajobrazy równinne	14-315.16-070	-
	Krajobrazy równinne	14-315.16-065	-
3. Leśne 3c. Z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych	Krajobrazy równinne	14-315.16-057	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe)
	Krajobrazy faliste	14-318.62-132	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)
	Krajobrazy równinne	14-315.16-066	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
6. Wiejskie 6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk	Krajobrazy faliste	14-318.62-023	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)
6. Wiejskie 6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	Krajobrazy równinne	14-315.16-023	-
	Krajobrazy faliste	14-318.62-055	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury techniczne (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy faliste	14-318.62-051	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy faliste	14-318.62-041	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy równinne	14-315.16-028	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy faliste	14-318.62-040	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	Krajobrazy równinne	14-315.16-025	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury techniczne (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)

Rysunek 8 Zdefiniowane krajobrazy w granicach gminy Lutocin.

Źródło: projekt planu ogólnego gminy Lutocin.

7.3 Sytuacja planistyczna gminy Lutocin

Do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy było Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Lutocin (Uchwała nr XXVI/142/2013 Rady Gminy Lutocin z dnia 30.08.2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany ,,Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin").

W granicach gminy obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Lp.	Numer uchwały	Data uchwały	Nazwa planu	Dziennik
1	XX/107/2004	30.12.2004	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Lutocin oraz terenów w miejscowościach: Lutocin, Felcyn, Jonne, Pietrzyk, Przeradz Nowy, Przeradz Wielki, Seroki, Siemcichy, Swojęcin i Zimolza	Dz. U. Woj. Maz. Nr 45 poz. 1094 z dnia 24.02.2005 r.
2	XXXV/187/2014	27.08.2014	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin - część działki nr 579	Dz. U. Woj. Maz. poz. 11326 z dnia 09.12.2014 r.

Źródło: projekt planu ogólnego gminy Lutocin.

8 PRZEWIDYWANE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA I JEGO KOMPONENTÓW WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU

Projektowane przeznaczenie terenów pod planowane funkcje nie będzie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska w stosunku do obecnego przeznaczenia terenów określonego w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Należy podkreślić, że kolejno sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą doprecyzowywać sposób zagospodarowania terenu, w tym szczegółowe parametry i zasięg zabudowy, zasady ochrony środowiska oraz szczegółowe warunki realizacji inwestycji, co umożliwi dostosowanie rozwiązań przestrzennych do lokalnych uwarunkowań przyrodniczych i funkcjonalnych.

Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań, przy zastosowaniu ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego, a następnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również przy wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających presję na środowisko, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych przepisami prawa jest mało prawdopodobne. Jednocześnie dalsze uszczegółowienie zapisów planistycznych na etapie sporządzania planów miejscowych pozwoli na wprowadzanie dodatkowych mechanizmów ochronnych oraz minimalizowanie potencjalnych oddziaływań na środowisko.

8.1 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi: strefy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (SJ) i wielorodzinnej (SW), zagrodowej (SZ), usługowej (SU), zieleni i rekreacji (SN), strefa produkcji rolniczej (SR)

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – SW

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną zostały wyznaczone dla istniejącej zabudowy na terenie gminy. Wszystkie strefy wyznaczono z profilem dodatkowym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Związane jest to z faktem dużego przemieszania zabudowy w ranach zwartych kompleksów.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – SJ

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną została wyznaczona na podstawie ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu, obszarów uzupełnienia zabudowy oraz inwentaryzacji istniejącej zabudowy.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – SZ

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową została wyznaczona na podstawie ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i obszarów uzupełnienia zabudowy oraz istniejącej zabudowy. W gminie Lutocin wyznaczono 479 terenów w ramach strefy SZ.

Strefa produkcji rolniczej – SR

Strefa produkcji rolniczej została wyznaczona w oparciu o analizę istniejącej zabudowy rolniczej, obejmując gospodarstwa o profilu produkcyjnym i rozbudowanej strukturze zabudowy, a także budynki zlokalizowane poza terenami zabudowy zagrodowej, dla których nie było możliwe ustalenie strefy SZ. Strefa stanowi również zaplecze dla wybranych terenów zabudowy zagrodowej. Dla 4 stref ustalono profil dodatkowy „teren biogazowni" na terenach, na których funkcjonują istniejące biogazownie.

Strefa usługowa – SU

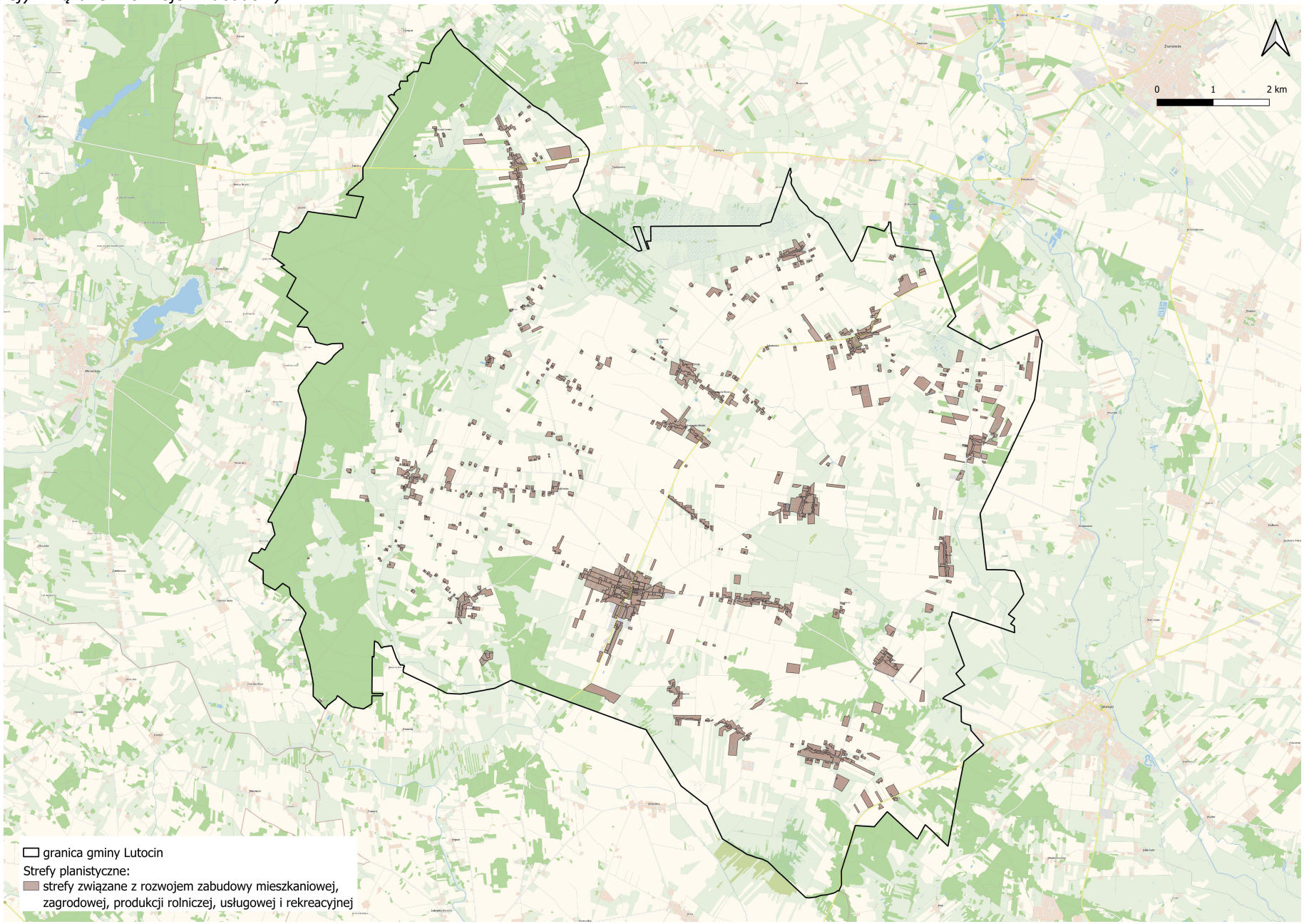
Strefa usługowa została wyznaczona na terenach, na których znajdują się lub są planowane obiekty o funkcji usługowej, np. szkoły, świetlice wiejskie, a także na obszarach wskazanych w obowiązujących planach miejscowych.

Strefa zieleni i rekreacji – SN

Strefę zieleni i rekreacji wyznaczono dla terenów wskazanych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny różnych form rekreacji, sportu i wypoczynku oraz związanych z nimi terenów zieleni, a także w sąsiedztwie terenów predysponowanych do pełnienia tego typu funkcji oraz jako zaplecze rekreacyjne działek budowlanych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Rysunek 9 Strefy związane z rozwojem zabudowy.

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
powierzchnia ziemi (rzeźba terenu) i gleby	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkotrwałe i nieodwracalne w obszarze zainwestowanym. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe i o małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery w wyniku realizacji ustaleń reprezentowane będą przez: • Zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu); • Likwidację pokrywy glebowej w miejscach wykopów i przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb na terenach placów budów; Prognozowane przekształcenia środowiska są w większości nieuniknione i mają typowy charakter terenów nowych inwestycji związanych z rozwojem zabudowy. W momencie realizacji ustaleń, tereny ulegną zainwestowaniu, część powierzchni glebowej zostanie bezpowrotnie utracone w związku z wprowadzeniem trwałej zabudowy (budynki, jezdnie, chodniki, parkingi itp.). Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane będą z wykopami pod fundamenty nowych obiektów oraz budową dróg dojazdowych. Pozostała część terenu (gleb) powinna być wykorzystana jako siedlisko zieleni towarzyszącej projektowanym obiektom. Należy założyć, że poszczególni inwestorzy, wykorzystają zebrany nadkład glebowy do prac niwelacyjnych i wprowadzenia dodatkowych powierzchni zielonych. W okresie budowy trzeba liczyć się również z niekorzystnymi zmianami struktury gleby oraz jej zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz różnego rodzaju odpadami zwłaszcza wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W związku z sukcesywnym zagospodarowaniem terenów przeznaczonych pod zabudowę, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych z obszaru opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i w takim stadium być przekazywane do dalszej utylizacji.
wody powierzchniowe i podziemne	- Na etapie budowy oddziaływania będą pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o małym stopniu oddziaływania. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe. Nie przewiduje się, by projektowany rozwój zabudowy wiązał się z istotnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych. Wody podziemne i powierzchniowe mogą zostać incydentalnie zanieczyszczone w drodze infiltracji niepożądanymi spływami z terenów zabudowy. Potencjalny negatywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe może nastąpić na etapie realizacji przedsięwzięcia. Na etapie budowy wprowadzenie na plac budowy ciężkiego sprzętu (możliwy wyciek paliwa). Oddziaływania te będą krótkoterminowe – na czas trwania budowy, nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych. Rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków powinno nastąpić przez podłączenie projektowanych obiektów do sieci kanalizacji sanitarnej. Zastosowanie zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz właściwa gospodarka ściekowa nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu. Pokrycie części obszaru szczelnymi nawierzchniami przyczyni się do utrudnienia infiltracji wód opadowych do gruntu. Przewidywane ograniczenie infiltracji nie będzie jednak znaczące dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Nie przewiduje się, by projektowana zabudowa wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.
krajobraz	Wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych spowoduje intensyfikację antropizacji krajobrazu. Zachowanie walorów krajobrazowych zależeć będzie przede wszystkim od dalszego zagospodarowania poszczególnych działek, co ograniczone będzie do skali lokalnej i będzie miało charakter oddziaływań pośrednich, długotrwałych lub nawet stałych. Należy przypuszczać, iż uzupełnienia zabudowy w wzdłuż ciągów komunikacyjnych i w bliskim sąsiedztwie istniejącej zabudowy w sposób pozytywny wpłyną na ujednolicenie zabudowy. Wysokość budynków zostanie dopasowana do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie, ich umiejscowienie wyznaczać będą linie zabudowy określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istotne będzie przyjmowanie odpowiednich rozwiązań architektonicznych. Zachowanie i wzbogacenie zieleni towarzyszącej wpłynie korzystnie na mikroklimat i walory krajobrazowe otoczenia.
flora i fauna	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, w większości

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
	nieodwracalne. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia środowiska przyrodniczego w wyniku budowy nowych obiektów reprezentowane będą przez zmiany aktualnego użytkowania gruntów, w tym zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie na nie zainwestowanej dotychczas części obszaru. Nowa zabudowa ograniczy zasięg przestrzenny niektórych zbiorowisk roślinnych, nieznacznie zmniejszając ilość występujących gatunków. Po realizacji zapisów na terenie inwestycji pojawią się z pewnością nowe gatunki, związane z urządzaniem siedzib ludzkich i kształtowaniem zieleni. Wpłynie to na wzrost różnorodności biologicznej. Należy jednak dążyć do wprowadzania jak największej ilości gatunków rodzimych, związanych z konkretnymi warunkami siedliskowymi. Realizacja ustaleń nie powinna spowodować utraty istotnych siedlisk zwierząt oraz znaczącego negatywnego oddziaływania na zwierzęta. Ustalenie projektu planu przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Największe zmiany wystąpią w faunie glebowej (edafon), która w dużym stopniu utraci swoje siedliska. Z lokalnym, bezpośrednim zubożeniem lub zlikwidowaniem istniejącej roślinności spotkamy się w miejscu powstania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych. Występujące zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością synantropijną. Oddziaływaniem pośrednim w odniesieniu do siedlisk flory i fauny na terenach zielonych (biologicznie czynnych) bezpośrednio przyległych do powierzchni nieprzepuszczalnych może być podsuszenie gruntów.
powietrze atmosferyczne i klimat	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą bezpośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Oddziaływanie na zanieczyszczenia powietrza w trakcie realizacji ustaleń nastąpi w wyniku pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów budowlanych (spaliny) oraz w wyniku składowania materiałów budowlanych (ewentualne źródło zapylenia), a także w trakcie prac ziemnych (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych). Wpływ przedsięwzięcia na warunki aerosanitarne w trakcie jego budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można osiągnąć przez wygrodzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp. Na etapie funkcjonowania źródłami zanieczyszczenia atmosfery na obszarze zainwestowania będą: • źródła ciepła projektowanych obiektów; • motoryzacyjne zanieczyszczenia powietrza. Jako źródła ogrzewania należy wykorzystywać paliwa niskoemisyjne lub nieemisyjne dzięki czemu zanieczyszczenia nie wpłyną w istotnym stopniu na pogorszenie stanu atmosfery. W ramach polityki proekologicznej, postuluje się o wdrażanie rozwiązań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Zmiany w obrębie obszaru związanego z lokalizacją zabudowy będą miały wpływ na wzrost natężenia ruchu drogowego oraz związany z tym wzrost zanieczyszczeń aerosanitarnych pochodzenia motoryzacyjnego. Główne zanieczyszczenia motoryzacyjne to m.in. tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne. Lokalizacja zabudowy powinna uwzględniać możliwość przewietrzania terenów, a unikać stagnacji zanieczyszczonego powietrza nad obszarami zabudowanymi.
klimat akustyczny	Na etapie inwestycyjnym (realizacji ustaleń) odczuwalny będzie okresowy wzrost natężenia hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego i transportem materiałów budowlanych. Emisja hałasu w trakcie budowy jest traktowana jako prace okresowe i nie podlega regulacji prawnej w tym zakresie. Należy jednak zastosować tzw. bierną ochronę przed hałasem poprzez ograniczenie czasu pracy najbardziej hałaśliwych urządzeń w ciągu doby, z wykluczeniem godzin nocnych. Podstawowymi, źródłami zmian warunków akustycznych na etapie funkcjonowania inwestycji będą: • powstanie nowych źródeł hałasu związanych z rozwojem zabudowy; • wzrost natężenia ruchu samochodowego, związany z obsługą komunikacyjną ww. obiektów Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.
dobra kultury	Nie przewiduje się znaczącego wpływu
zdrowie i życie ludzi, tereny sąsiednie	W wyniku realizacji zapisów nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Oczywiste jest, że zwiększenie liczby mieszkańców tych terenów może spowodować: • nieznaczne pogorszenie stanu higieny atmosfery i klimatu akustycznego,

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
	• zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów na tym terenie, • zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, • wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i cieplną, • lokalnie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych. Wymienione oddziaływania zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska nie mogą spowodować przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego ani zagrożeń dla zdrowia i życia ludności. Obiekty kwalifikujące się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz zastosowania takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny przeznaczone na pobyt ludzi.

Wraz z rozwojem funkcji osadniczych oraz stopniowym zagospodarowaniem obszarów objętych ustaleniami planu, przewiduje się sukcesywny rozwój podstawowej infrastruktury technicznej, w tym w szczególności sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej, a także układu drogowego.

Realizacja tego rodzaju infrastruktury będzie odbywać się etapowo, w ścisłym powiązaniu z intensyfikacją zabudowy oraz zapotrzebowaniem wynikającym z funkcjonalnego rozwoju danego obszaru. Tym samym, inwestycje w infrastrukturę będą towarzyszyły projektowanym procesom urbanizacyjnym i nie będą stanowiły odrębnych, samodzielnych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Z uwagi na lokalny zasięg oddziaływań, ich czasowy charakter (ograniczony głównie do etapu budowy) oraz standardowe rozwiązania projektowe stosowane powszechnie w skali krajowej, nie przewiduje się, aby rozwój infrastruktury technicznej powodował istotne, negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego. Inwestycje te będą prowadzone w ramach istniejących lub projektowanych pasów drogowych, ciągów infrastrukturalnych bądź terenów wyznaczonych do zabudowy, co ograniczy ich kolizyjność z terenami cennymi przyrodniczo.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej zaleca się podłączenie nowej zabudowy do zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej oraz wodociągów, co należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia ochrony środowiska – szczególnie w kontekście ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. W miejscach, gdzie brak będzie możliwości podłączenia do systemów zbiorczych, dopuszcza się rozwiązania indywidualne, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oraz wytycznymi organów ochrony środowiska.

Rozbudowa układu komunikacyjnego również nie powinna wiązać się z istotnym oddziaływaniem na środowisko – projektowane drogi będą dostosowane do planowanej funkcji terenów oraz natężenia ruchu lokalnego. Przy projektowaniu nowego układu drogowego możliwe będzie wprowadzanie rozwiązań minimalizujących potencjalne oddziaływania, takich jak: ograniczenia hałasu, odwodnienie powierzchniowe, zieleń izolacyjna czy pasy biologicznie czynne.

Podsumowując, rozwój infrastruktury technicznej na obszarze objętym planem ma charakter towarzyszący i uzupełniający względem planowanej zabudowy. Realizacja tych elementów nie będzie stanowiła odrębnego źródła znaczącego oddziaływania na środowisko, a właściwe ich zaprojektowanie i wykonanie w ramach obowiązujących standardów i procedur środowiskowych zapewni zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju.

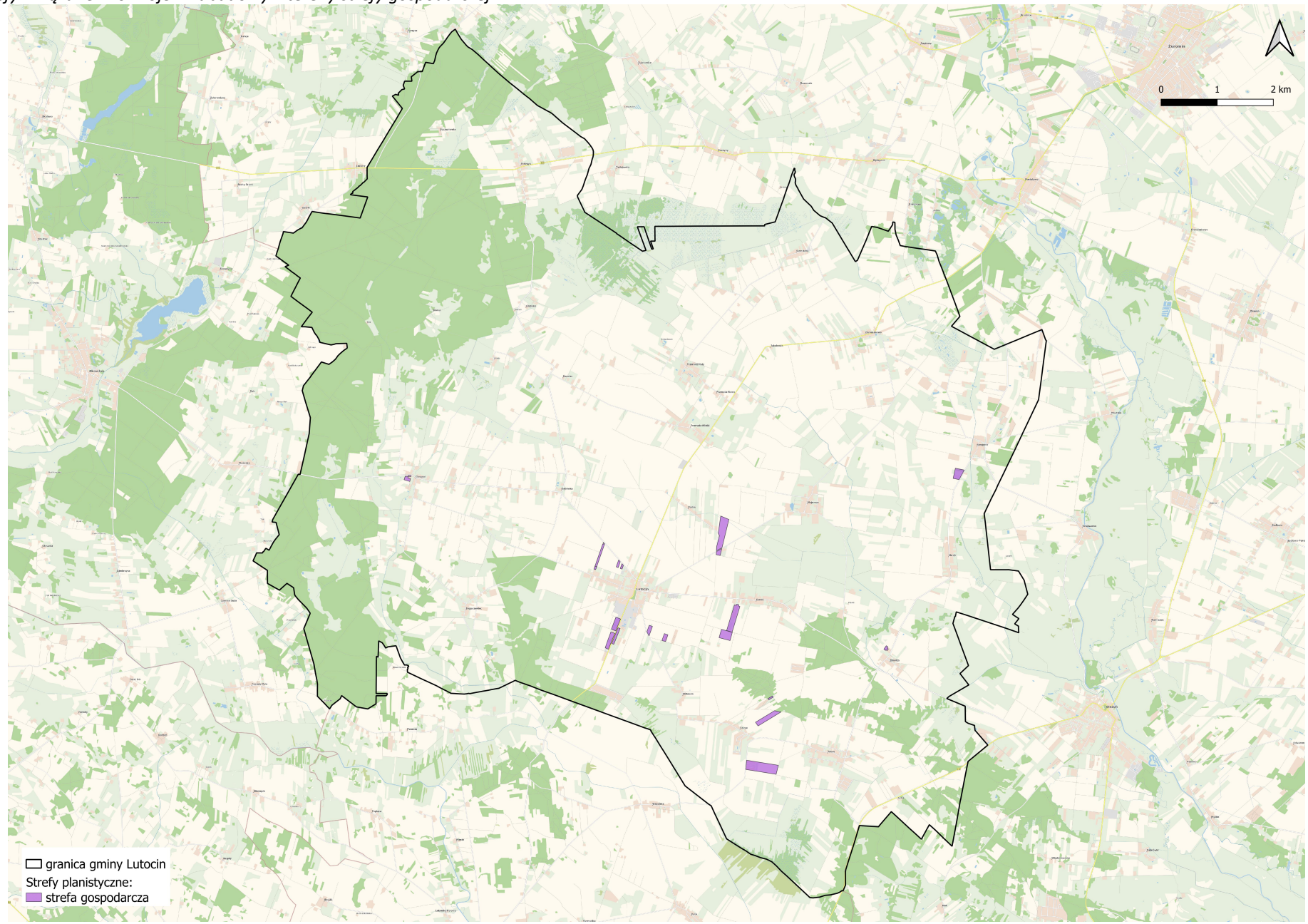
8.2 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z wyznaczenia strefy gospodarczej (SP)

Strefa gospodarcza – SP

Strefa gospodarcza została wyznaczona na terenach wskazanych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz na terenach predysponowanych do tego rodzaju funkcji z uwagi na ich położenie.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Rysunek 10 Strefy związane z rozwojem zabudowy – tereny strefy gospodarczej.

Na obecnym etapie prognozowania oddziaływań nie ma możliwości dokładnego określenia skutków oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji, ustalenia projektu planu nie wskazują na rodzaj planowanej inwestycji, nie określają technologii, rodzaju działalności itp. stąd trudne jest określenie rzeczywistych oddziaływań w planowanej do rozwoju strefie gospodarczej. Ponieważ brak jest określonego dokładnie profilów produkcji jakie mogą tu zaistnieć, Prognoza przedstawia ogólne rozwiązania mające na celu zapobieganie lub też ograniczanie negatywnych oddziaływań realizacji przyszłych inwestycji na środowisko. Na etapie projektowania konkretnej inwestycji zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko i ile zostanie stwierdzony taki obowiązek, która jednoznacznie i dokładnie wykaże wielkość i rodzaj oddziaływań w tym oddziaływań skumulowanych oraz określi rozwiązania zapobiegające lub ograniczające ewentualne negatywne oddziaływania.

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska związane z planowanymi kierunkami zagospodarowania terenu:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
powierzchnia ziemi (rzeźba terenu) i gleby	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkotrwałe i nieodwracalne w obszarze zainwestowanym. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe i o małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery w wyniku realizacji ustaleń reprezentowane będą przez: • Przekształcenia z przypowierzchniowych strukturach geologicznych w związku z robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu); • Likwidację pokrywy glebowej w miejscach wykopów i przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb na terenach placów budów; • Nie przewiduje się znaczącej zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych. Prognozowane przekształcenia środowiska są w większości nieuniknione i mają typowy charakter terenów nowych inwestycji związanych z rozwojem zabudowy. W momencie realizacji ustaleń, tereny ulegną zainwestowaniu, część powierzchni glebowej zostanie bezpowrotnie utracone w związku z wprowadzeniem trwałej zabudowy (budynki, jezdnie, chodniki, parkingi itp.). Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane będą z wykopami pod fundamenty nowych obiektów oraz budową dróg dojazdowych. Pozostała część terenu (gleb) powinna być wykorzystana jako siedlisko zieleni towarzyszącej projektowanym obiektom. Należy założyć, że poszczególni inwestorzy, wykorzystają zebrany nadkład glebowy do prac niwelacyjnych i wprowadzenia dodatkowych powierzchni zielonych. W okresie budowy trzeba liczyć się również z niekorzystnymi zmianami struktury gleby oraz jej zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz różnego rodzaju odpadami zwłaszcza wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W związku z sukcesywnym zagospodarowaniem terenów przeznaczonych pod zabudowę, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych z obszaru opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i w takim stadium być przekazywane do dalszej utylizacji. Gleby opisywanego obszaru są już w części przekształcone w wyniku antropopresji, a w wyniku realizacji nowej zabudowy możliwe jest zniszczenie nowych powierzchni pokrywy glebowej.
wody powierzchniowe i podziemne	- Na etapie budowy oddziaływania będą pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o bardzo małym stopniu oddziaływania. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe. Nie przewiduje się, by projektowany rozwój zabudowy wiązał się z istotnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych. Wody podziemne i powierzchniowe mogą zostać incydentalnie zanieczyszczone w drodze infiltracji niepożądanymi spływami z terenów zabudowy. Potencjalny negatywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe może nastąpić na etapie realizacji przedsięwzięcia. Na etapie budowy wprowadzenie na plac budowy ciężkiego sprzętu (możliwy wyciek paliwa). Oddziaływania te będą krótkoterminowe – na czas trwania budowy, nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych.

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
	Rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków powinno nastąpić przez podłączenie projektowanych obiektów do sieci kanalizacji sanitarnej. Zastosowanie zbiorczej kanalizacji oraz właściwa gospodarka ściekowa nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu. Wody opadowe i roztopowe powinny zostać podczyszczone przez oprowadzeniem ich do odbiornika. Pokrycie części obszaru szczelnymi nawierzchniami przyczyni się do utrudnienia infiltracji wód opadowych do gruntu. Przewidywane ograniczenie infiltracji nie będzie jednak znaczące dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Nie przewiduje się, by projektowana zabudowa wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.
krajobraz	Wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych spowoduje intensyfikację antropizacji krajobrazu. Zachowanie walorów krajobrazowych zależeć będzie przede wszystkim od dalszego zagospodarowania poszczególnych działek, co ograniczone będzie do skali lokalnej i będzie miało charakter oddziaływań pośrednich, długotrwałych lub nawet stałych. Należy przypuszczać, iż uzupełnienia zabudowy w wzdłuż ciągów komunikacyjnych i w bliskim sąsiedztwie istniejącej zabudowy w sposób pozytywny wpłyną na ujednolicenie zabudowy. Wysokość budynków zostanie dopasowana do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie, ich umiejscowienie wyznaczać będą linie zabudowy określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istotne będzie przyjmowanie odpowiednich rozwiązań architektonicznych. Zachowanie i wzbogacenie zieleni towarzyszącej wpłynie korzystnie na mikroklimat i walory krajobrazowe otoczenia.
flora i fauna	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, w większości nieodwracalne. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia środowiska przyrodniczego w wyniku budowy nowych obiektów reprezentowane będą przez zmiany aktualnego użytkowania gruntów, w tym zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie na nie zainwestowanej dotychczas części obszaru. Nowa zabudowa ograniczy zasięg przestrzenny niektórych zbiorowisk roślinnych, nieznacznie zmniejszając ilość występujących gatunków. Po realizacji zapisów na terenie inwestycji pojawią się z pewnością nowe gatunki, związane z urządzaniem siedzib ludzkich i kształtowaniem zieleni. Wpłynie to na wzrost różnorodności biologicznej. Należy jednak dążyć do wprowadzania jak największej ilości gatunków rodzimych, związanych z konkretnymi warunkami siedliskowymi. Realizacja ustaleń nie powinna spowodować utraty istotnych siedlisk zwierząt oraz znaczącego negatywnego oddziaływania na zwierzęta. Ustalenie projektu planu przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Największe zmiany wystąpią w faunie glebowej (edafon), która w dużym stopniu utraci swoje siedliska. Z lokalnym, bezpośrednim zubożeniem lub zlikwidowaniem istniejącej roślinności spotkamy się w miejscu powstania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych. Występujące zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością synantropijną. Oddziaływaniem pośrednim w odniesieniu do siedlisk flory i fauny na terenach zielonych (biologicznie czynnych) bezpośrednio przyległych do powierzchni nieprzepuszczalnych może być podsuszenie gruntów.
powietrze atmosferyczne i klimat	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą bezpośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Oddziaływanie na zanieczyszczenia powietrza w trakcie realizacji ustaleń nastąpi w wyniku pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów budowlanych (spaliny) oraz w wyniku składowania materiałów budowlanych (ewentualne źródło zapylenia), a także w trakcie prac ziemnych (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych). Wpływ przedsięwzięcia na warunki aerosanitarne w trakcie jego budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można osiągnąć przez wygrodzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp. Na etapie funkcjonowania źródłami zanieczyszczenia atmosfery na obszarze zainwestowania będą: • źródła ciepła projektowanych obiektów budowlanych; • zanieczyszczenia pochodzące z procesów produkcyjnych; • motoryzacyjne zanieczyszczenia powietrza. Jako źródła ogrzewania należy wykorzystywać paliwa niskoemisyjne lub nieemisyjne dzięki czemu

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
	zanieczyszczenia nie wpłyną w istotnym stopniu na pogorszenie stanu atmosfery. W ramach polityki proekologicznej, postuluje się o wdrażanie rozwiązań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Zmiany w obrębie obszaru związanego z lokalizacją zabudowy będą miały wpływ na wzrost natężenia ruchu drogowego oraz związany z tym wzrost zanieczyszczeń aerosanitarnych pochodzenia motoryzacyjnego. Główne zanieczyszczenia motoryzacyjne to m.in. tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne. Zanieczyszczenia atmosfery związane z procesami technologicznymi na terenach produkcyjnych mogą być różnorodne w zależności od charakteru planowanych obiektów. Faktyczny stopień szkodliwości projektowanych inwestycji zależeć będzie od zastosowanych technologii, charakteru i wielkości produkcji oraz usług (co nie zostało sprecyzowane w projekcie planu), dlatego na etapie prognozy oddziaływania na środowisko niemożliwe jest określenie zasięgu ich oddziaływania.
klimat akustyczny	Na etapie inwestycyjnym (realizacji ustaleń) odczuwalny będzie okresowy wzrost natężenia hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego i transportem materiałów budowlanych. Emisja hałasu w trakcie budowy jest traktowana jako prace okresowe i nie podlega regulacji prawnej w tym zakresie. Należy jednak zastosować tzw. bierną ochronę przed hałasem poprzez ograniczenie czasu pracy najbardziej hałaśliwych urządzeń w ciągu doby, z wykluczeniem godzin nocnych. Podstawowymi, źródłami zmian warunków akustycznych na etapie funkcjonowania inwestycji będą: • powstanie nowych źródeł hałasu związanych z obiektami przemysłowymi, produkcyjnymi, • wzrost natężenia ruchu samochodowego, związany z obsługą komunikacyjną ww. obiektów. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.
dobra kultury	Nie przewiduje się znaczącego wpływu
zdrowie i życie ludzi	W wyniku realizacji ustaleń nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Zwiększenie intensywności zabudowy spowoduje: • nieznaczne pogorszenie stanu higieny atmosfery i klimatu akustycznego, • zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów na tym terenie, • zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, • wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i cieplną, • lokalnie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych. Wymienione oddziaływania zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska nie mogą spowodować przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego ani zagrożeń dla zdrowia i życia ludności. Obiekty kwalifikujące się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz zastosowania takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny przeznaczone na pobyt ludzi.

8.3 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi - strefa cmentarzy (SC)

Strefa cmentarzy – SC

Strefę cmentarzy wyznaczono dla istniejącego cmentarza oraz terenów usług kultu religijnego, obejmujących tereny z budynkami kościołów.

W przypadku budowy cmentarzy lub rozbudowy istniejących należy uwzględnić przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52, poz. 315):

- Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb

gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

- Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.

Nie przewiduje się znaczących zmian spowodowanych rozwojem funkcji cmentarnej. Odległości ochrony sanitarnej zostaną zachowane.

8.4 Prognozowany wpływ na obszary chronione

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Lutocin występuje obszar **Natura 2000 Dolina Wkry i Mławki PLB 140008.** Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wkry i Mławki PLB140008 (PZO). Plan ten był dwukrotnie zmieniany: Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie: z dnia 14 czerwca 2016 r. i z dnia 23 grudnia 2014 r. Plan ten podkreśla działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów wdrażania.

Projekt planu ogólnego nie koliduje ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków stanowiących przedmiot ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000 oraz ze wskazanymi ww. planie zadań ochronnych działaniami ochronnymi.

Projekt planu adaptuje istniejące zagospodarowanie terenu oraz uwzględnia kierunki rozwoju przestrzennego określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Takie podejście sprzyja racjonalnemu kształtowaniu struktury przestrzennej gminy oraz przeciwdziała zjawisku rozpraszania zabudowy. Ograniczenie rozproszonej urbanizacji przyczynia się do zmniejszenia presji antropogenicznej na środowisko przyrodnicze, w szczególności poprzez zminimalizowanie fragmentacji siedlisk oraz ograniczenie spadku ich dostępności dla gatunków chronionych.

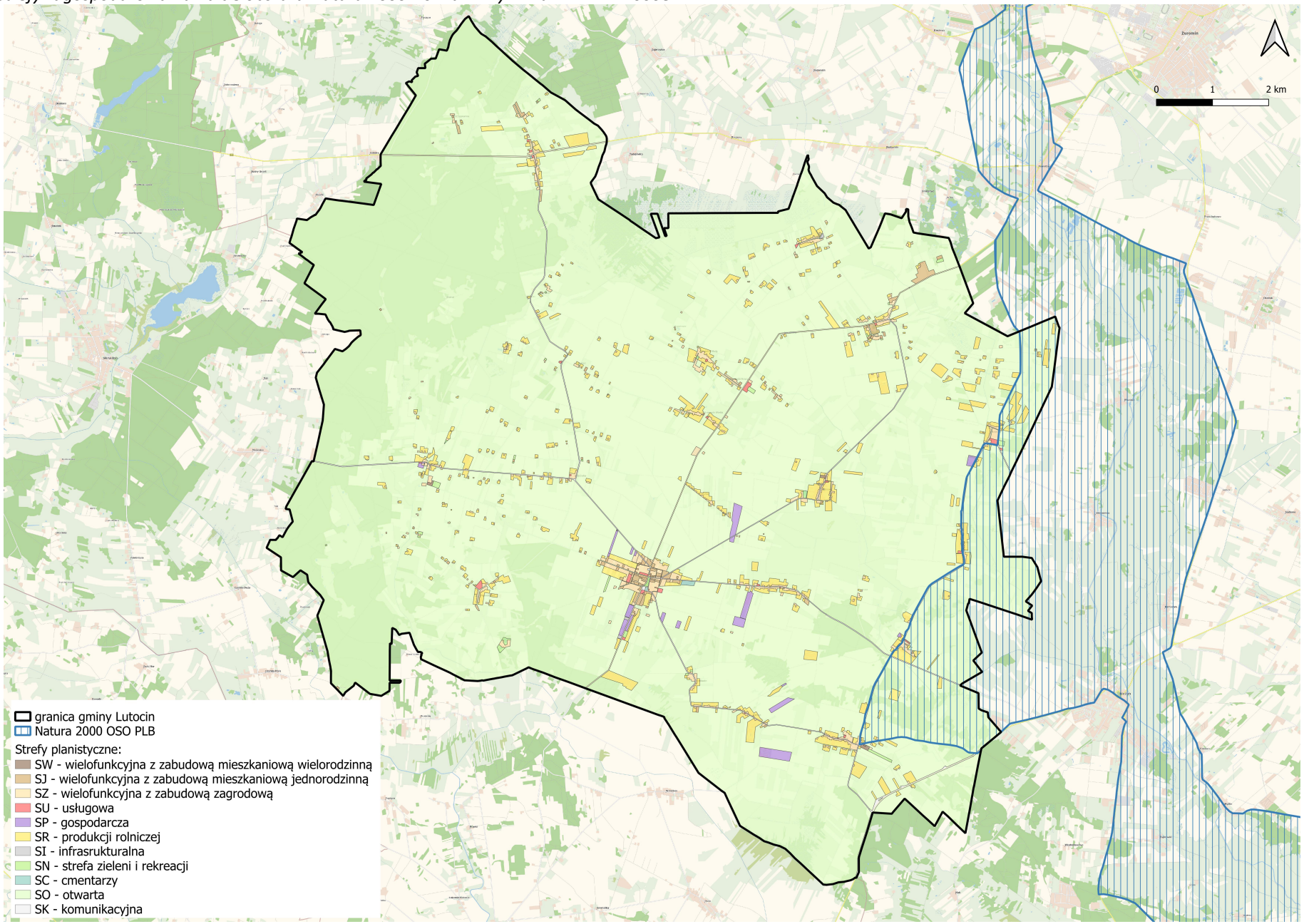
Na obecnym etapie rozpoznania nie zidentyfikowano przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na obszary Natura 2000. Nie prognozuje się również, aby realizacja ustaleń planistycznych mogła wpłynąć na integralność tych obszarów ani doprowadzić do istotnych przekształceń kluczowych procesów przyrodniczych zachodzących w obrębie siedlisk i populacji gatunków będących przedmiotem ochrony. Wynika to

między innymi z faktu, że ustalenia projektu planu adaptują istniejące formy zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Lutocin.

Niezależnie od powyższych ustaleń wskazuje się na konieczność odpowiedniego dostosowania lokalizacji, terminów oraz zakresu planowanych prac do wymogów wynikających z biologii i cyklu życiowego ptaków, w szczególności w okresach lęgowych. Rzeczywisty zasięg oraz charakter potencjalnych oddziaływań, a także szczegółowe działania minimalizujące i ograniczające ewentualne negatywne skutki realizacji inwestycji, powinny zostać określone na etapie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym w ramach oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Ponadto wskazuje się na potrzebę aktualizacji dostępnych inwentaryzacji przyrodniczych, tak aby proces planowania i realizacji przedsięwzięć opierał się na możliwie najbardziej aktualnych danych dotyczących stanu środowiska, rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych oraz występowania gatunków chronionych.

Rysunek 11 Strefy zagospodarowania na tle obszaru Natura 2000 Dolina Wkry i Mławki PLB 140008

Obszary chronionego krajobrazu

Gmina Lutocin położona jest w granicach dwóch obszarów chronionego krajobrazu: **Obszar Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry** i **Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu**. Oznacza, że na całym jej terenie obowiązują ustawowe oraz wynikające z aktów prawa zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu, a także określone odstępstwa od tych zakazów. Obejmują one m.in. ograniczenia w zakresie zmiany rzeźby terenu, lokalizowania nowej zabudowy w strefach przybrzeżnych cieków, likwidacji zadrzewień śródpolnych czy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W tym kontekście szczególnie istotne jest, aby w planie ogólnym jednoznacznie wskazać na konieczność respektowania zakazów obowiązujących na obszarach chronionego krajobrazu oraz na nadrzędność celów ochrony krajobrazu i środowiska przyrodniczego nad funkcjami inwestycyjnymi w strefach wrażliwych. Należy jednak podkreślić, że dopiero ustalenia sporządzanych w przyszłości miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będą szczegółowo regulować sposób zagospodarowania poszczególnych terenów. Na etapie opracowywania mpzp zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów dotyczących obszarów chronionego krajobrazu powinny znaleźć swoje jednoznaczne i precyzyjne odzwierciedlenie w postaci konkretnych ustaleń planistycznych, takich jak np.: wyłączenie możliwości zabudowy w określonych strefach, zachowanie zieleni, ograniczenie intensywności zabudowy.

Pomniki przyrody

Ustalenia projektu planu uwzględniają istniejące obiekty chronione i nie ingerują w ich ochronę, należy zachować ustalenia wynikające z ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeń wykonawczych do ww. ustawy.

Gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną

Na terenie gminy Lutocin ustanowiono dwie strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków ptaków objętych ochroną – bielika i orlika krzykliwego. Analiza ustaleń projektu planu ogólnego wskazuje, że nie przewiduje się wystąpienia istotnego wpływu na wskazane strefy ochronne ani gatunków ptaków. W sąsiedztwie stref wyznaczono wyłącznie tereny istniejącej zabudowy, bez możliwości jej dalszego rozwoju. Projekt planu nie przewiduje przeznaczania nowych terenów pod zabudowę ani innych form zagospodarowania mogących skutkować zwiększeniem presji antropogenicznej w obrębie lub w bezpośrednim otoczeniu stref ochronnych.

W przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych należy zastosować właściwe przepisy. W stosunku do chronionych gatunków zwierząt oraz roślin obowiązują następujące przepisy prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października

2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

W przypadku konieczności złamania któregokolwiek z zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, wymagane będzie uzyskanie pozwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (w zależności od zakazu) na odstępstwa od zakazów wymienionych w art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU

Ustalenia projektu planu ogólnego przewidują prawidłowe gospodarowanie zasobami przyrody, dostosowują projektowane zagospodarowanie do warunków środowiskowych. Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, na których obowiązują właściwe przepisy odrębne, których nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń planu ogólnego.

Wśród ogólnych zaleceń w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu wskazać można:

- przed realizacją przedsięwzięć, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 należy szczegółowo rozważyć ich wpływ na cele i przedmioty ochrony, a także na integralność i spójność sieci Natura 2000. Przy ocenie przedsięwzięć należy wziąć stosować ustalenia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy dopuszczać ogrzewanie oraz zaopatrzenie w energię elektryczną budynków z odnawialnych źródeł energii np. w formie urządzeń pozyskujących energię ze słońca;
- w celu urozmaicenia krajobrazu rolniczego gminy należy w zagospodarowaniu zachowywać istniejące zadrzewienia śródpolne, małe kompleksy leśne, miedze, oczka wodne oraz te naturalne elementy danego fragmentu krajobrazu, które wyróżniają go od pozostałych;
- należy zachować naturalne zbiorowiska roślinne wzdłuż cieków wodnych oraz ograniczyć ich wykorzystanie rekreacyjne;
- doliny rzeczne i obniżenia terenu powinny przede wszystkim pełnić funkcje przyrodnicze przy towarzyszącej im funkcji ekstensywnego i ekologicznego rolnictwa;
- tereny podmokłe należy zachować w stanie dotychczasowym;
- tereny ewentualnych dolesień nie mogą powodować zmian warunków siedliskowych terenów podmokłych lub innych cennych siedlisk;

- przy zalesianiu terenów rolniczych oraz scalaniu gruntów należy mieć na uwadze zachowanie funkcjonowanie lokalnych ekosystemów, tak aby gospodarcze zalesienia nie pogarszały różnorodności biologicznej terenu a scalanie gruntów likwidowało w całości miedz i zadrzewień śródpolnych;
- kształtowanie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie parametrów zabudowy w sposób harmonizujący nową zabudowę z krajobrazem kulturowym gminy;
- w przypadku udokumentowania złóż surowców naturalnych, prowadzenie eksploatacji kopalin powinno odbywać się w gospodarczo uzasadnionych przypadkach, z racjonalnym ich wykorzystaniem, przy zastosowaniu środków ochrony przed negatywnym wpływem na środowisko, z podejmowaniem niezbędnych działań zmierzających do optymalizacji bezpieczeństwa wykonywanych w ramach koncesji prac ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania szkodom w środowisku i zapobiegania jego zanieczyszczaniu, następnie należy sukcesywnie prowadzić działania rekultywacyjne terenów poeksploatacyjnych i przywracać właściwy stan elementów środowiska przyrodniczego na tych obszarach;
- przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie może powodować niekorzystnych zmian stosunków gruntowo - wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy;
- przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową oraz poza ustalonymi strefami ochrony sanitarnej ujęć wód; ograniczenie to nie dotyczy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz innych urządzeń i obiektów, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów;
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych;
- gleby należy użytkować w sposób odpowiedni do ich klas bonitacyjnych.

W zakresie ochrony zabytków oraz dóbr kultury współczesnej wskazać można: zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym również dziedzictwa archeologicznego. Podejmowane działania powinny dotyczyć w szczególności historycznych założeń przestrzennych; zespołów budowlanych i pojedynczych obiektów; zieleni komponowanej; miejsc upamiętniających wydarzenia historyczne; kapliczek, figur i krzyży przydrożnych. Generalnymi zasadami ochrony wartości zabytkowych, którym należy podporządkować kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w obszarach dziedzictwa kulturowego, są:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji,

- zachowanie zabytkowego układu i kompozycji przestrzennej zespołów zabudowy,
- podporządkowanie wymogom konserwatorskim dopuszczalnych przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wykluczenie lokalizowania nowych budynków dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- uwzględnianie wymogów ochrony archeologicznej,
- zachowanie układu mogił i kwater, konserwacji nagrobków, pielęgnacji starodrzewu na zabytkowych cmentarzach,
- prace pielęgnacyjne drzewostanu w zabytkowych parkach,
- zachowanie przydrożnych krzyży i kapliczek,
- zachowanie zasadniczych elementów rozplanowania zespołów osadniczych tj.: ulic, podziałów parcelacyjnych oraz linii zabudowy.

Obiekty i obszary znajdujące się w ewidencji zabytków, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla miejsca form i faktur. Adaptacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych.

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków wszelkie działania inwestycyjne (zwłaszcza w przypadku prowadzenia prac remontowo-konserwatorskich, restauratorskich przy zabytku oraz jego otoczenia, dokonywania podziału nieruchomości, wycinki drzew, zmiany przeznaczenia obiektu, a także umieszczania na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam, nośników informacji wizualnej) powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego.

10 ISTNIEJĄCE PROBLEMY I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przy sporządzaniu planu ogólnego miały zastosowanie m.in. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu zgodne z celami ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Spośród głównych celów odnoszących się do problematyki ochrony środowiska, wymienić należy przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie zanieczyszczeń środowiska m.in. poprzez:

- utrzymanie norm odnośnie jakości wód poprzez prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonych w przepisach szczegółowych,

- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymanie norm odnośnie jakości powietrza określonych w przepisach szczegółowych,
- prawidłowej gospodarki odpadami, określonej w przepisach szczegółowych.

Zapisy projektu dokumentu są zgodne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. Na szczeblu krajowym cele te realizowane są na podstawie m.in. ustawy prawo ochrony środowiska, ustawy o ochronie przyrody oraz przepisów szczegółowych dotyczących poszczególnych dziedzin. Prawo krajowe, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, zobligowane zostało do stosowania zasad i celów w realizacji zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska określonych przez Unię.

Dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego powinien wykazywać tendencje do skupiania zabudowy wokół terenów istniejącej zabudowy, podporządkowując się z reguły istniejącemu układowi drogowemu oraz dostępności infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

W przypadku intensyfikacji sposobu zagospodarowania, przy jednoczesnym braku systemowych rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej (m.in. sieci wodociągowe i kanalizacyjne) pogłębiać się będzie bezpośrednie zagrożenia dla środowiska. Na nieskanalizowanych obszarach zabudowanych nasilać się może zjawisko niekontrolowanej emisji ścieków do środowiska co doprowadzi do zmian w szacie roślinnej, skażenia gleb, pogorszenia stanu wód.

Cele środowiskowe z poprzedniego cyklu planistycznego nie zostały osiągnięte, stan wód jest zły lub brak jest danych z oceny ich stanu. Zazwyczaj pogarszanie się jakości wód powierzchniowych następuje przede wszystkim w wyniku ich zanieczyszczania ściekami bytowo-gospodarczymi, wynikającego z niedostatku sieci kanalizacyjnych, spływu zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo.

W zakresie jakości powietrza stwierdzono obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla benzo(a)pirenu w pyle PM10. Według kryterium ochrony zdrowia strefa została zakwalifikowana do klasy C. Podstawową przyczyną przekroczeń benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Spalanie odpadów komunalnych w paleniskach domowych potęguje problem przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu. Problem jest szczególnie widoczny w zwartej, słabo przewietrzanej zabudowie w okresie jesienno - zimowym i bezwietrzne dni. Wpływ na poprawę sytuacji zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego miałyby przedsięwzięcia związane m.in. z wymianą starych, niskosprawnych i nieekologicznych kotłów i pieców węglowych bądź związane z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej (m.in. energia słoneczna, wodna, biogaz).

Z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu dokumentu potrzeby ochrony środowiska mogą wynikać również z faktu występowania na przedmiotowym terenie zasobów środowiska podlegających ochronie, a przede wszystkim form ochrony przyrody, które należy zachować i chronić.

11 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU

Na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Lutocin nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań rozumianych, jako zasadnicza zmiana czy przekroczenie określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych wynikających z realizacji zapisów projektu, co zostało szerzej omówione w rozdziałach charakteryzujących oddziaływania na komponenty środowiska.

12 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU UCHWALENIA PLANU OGÓLNEGO

W sytuacji, gdy postanowienia planu nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych zmian w funkcjonowaniu środowiska. Może nastąpić dysproporcja i chaos w przeznaczeniu terenów pod zagospodarowanie pod funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz przemysłowo-produkcyjne itd.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu ogólnego to:

- obniżenie walorów krajobrazowych poprzez chaotyczną lokalizację obiektów realizowaną bez zasad zachowania ładu przestrzennego,
- zubożenie różnorodności biologicznej poprzez nadmierną antropopresję,
- zubożenie zasobów środowiska naturalnego, szczególnie przyrody ożywionej,
- degradacja gleb na skutek wprowadzania nowej niezorganizowanej zabudowy,
- wzrost zanieczyszczenia wód i gleby z terenów nowo zainwestowanych z powodu braku ustaleń odnośnie gospodarki ściekowej,
- zwiększenie uciążliwości hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych wzdłuż dróg ze względu na brak przepustowości

Celem dokumentu planu jest kształtowanie polityki przestrzennej gminy, zapewnienie ładu przestrzennego w zgodzie z ochroną środowiska.

13 PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Zgodnie z *art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.* wpływ ustaleń projektu tegoż dokumentu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji, ale źródłami danych w tym zakresie mogą też być: źródła administracyjne

wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Plan ogólny określa planowany sposób zagospodarowania i zawiera informacje o lokalizacji obszarów przeznaczonych pod zabudowę i inne funkcje, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, o położeniu obiektów infrastruktury technicznej, terenów chronionych, terenów leśnych. Stanowi podstawę do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Przewidywane metody analizy realizacji postanowień planu pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

- oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
- przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska.

Ocena realizacji przyjętych ustaleń będzie następowała na podstawie oceny zbieżności zapisów planu ogólnego z wprowadzeniem ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Projekt planu miejscowego powinien być wykonany wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, uwzględniając zapisy planu ogólnego. W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń miejscowego planu powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji miejscowego planu, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej.

14 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE NA ŚRODOWISKO

Mianem oddziaływania transgranicznego określa się jakiekolwiek oddziaływanie na terenie danego państwa, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie innego państwa. Specjalnej analizie podlegają inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, w których ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogą powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku. Realizacja ustaleń planu ogólnego nie powoduje skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

15 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę skutków ustaleń oddziaływania na środowisko do projektu planu gminy Lutocin.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu planu i sporządzana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Niniejsza prognoza opracowana została w celu dokonania oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego.

Zestawienie w prognozie potencjalnych zagrożeń oraz przedstawione przewidywane skutki realizacji planu nie są równoznaczne z likwidacją czy wyeliminowaniem wszelkich zagrożeń dla środowiska, jakie mogą w przyszłości powstać wskutek realizacji inwestycji. Na etapie sporządzania prognozy skutków ustaleń oddziaływania na środowisko do planu ogólnego sygnalizuje się możliwość wystąpienia zagrożeń, zaś likwidacja bądź ich zmniejszenie możliwe jest dopiero na późniejszych etapach, np. na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy idąc dalej na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę.

Dotychczas na obszarach powstającej zabudowy nastąpiła degradacji gleb, przekształcenie naturalnego ukształtowania powierzchni terenu, likwidacji uległy ekosystemy, zlikwidowane zostały biologicznie czynne powierzchnie, na miejscu których powstała zabudowa i inne powierzchnie utwardzone, przekształceniu uległy również lokalne warunki wodne. Do zagrożenia środowiska ze strony terenów zainwestowanych przyczyniła się również działalność rolnicza oraz produkcyjna. Wraz z rozwojem urbanizacji nastąpił wzrost emisji zanieczyszczeń do środowiska poprzez wytwarzanie odpadów, zrzuty ścieków komunalnych oraz ścieków rolno-hodowlanych co doprowadziło do przekształceń stanu naturalnego między innymi gleb, wód powierzchniowych i podziemnych czy powietrza.

Dotychczasowy rozwój zabudowy następował etapami rozłożonymi w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie ogólnej równowagi w środowisku przyrodniczym oraz w nieznacznym stopniu wpłynęło na klimat i morfologię.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu zostanie ograniczona możliwość dalszego rozwoju gospodarczego i aktywizacja terenów gminy. Zahamowane zostaną działania zmierzające do wprowadzenia ładu przestrzennego i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju, polegającego na wykorzystywaniu przez człowieka zasobów przyrody przy minimalnych represjach na środowisko.

Przekształcenie terenów otwartych w tereny zainwestowane będzie następować etapami poprzez realizację ustaleń zawartych w kolejno sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów oraz planów już obowiązujących.

Przypuszcza się, że dotychczasowe oddziaływania na środowisko i krajobraz zostaną utrzymane na zadowalającym poziomie. Należy pamiętać, że wraz ze wzrostem urbanizacji nieunikniony jest wzrost presji na środowisko przyrodnicze. Nowe zagospodarowanie choć w pewnym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze będzie równocześnie generować pozytywne zjawiska np. poprzez zwiększenie bazy mieszkaniowej oraz zwiększenie ilości miejsc pracy (rozwój terenów gospodarczych).

W procesach zagospodarowania przestrzennego niezwykle ważna jest świadomość pojawiania się nieuniknionych presji w związku z powstającymi inwestycjami oraz odpowiedzialność za ich wprowadzanie do środowiska, a co za tym idzie niezbędne jest wdrażanie odpowiednich środków ochrony.

W związku z realizacją ustaleń projektu planu na przedmiotowym obszarze zostaną zachowane pozytywne oddziaływania istniejących terenów zielonych a przede wszystkim terenów objętych formami ochrony przyrody, kompleksów leśnych, zbiorników, cieków, terenów łąk, pastwisk itp.

Projekt planu nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących terenów chronionych, co oznacza, iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Ocenia się, że w zakresie dewastacji terenów biologicznie czynnych (wierzchniej warstwy gleby), działaniami minimalizującym negatywne zjawiska będą między innymi: zastosowanie stosunkowo niskiej intensywności dla zabudowy, wprowadzanie bogatego programu zieleni towarzyszącej, stosowanie nasadzeń zieleni izolacyjnej, stosowanie gatunków zieleni rodzimej, pozostawianie terenów biologicznie czynnych poza działaniami ingerencji.

W zakresie utrzymania dobrej jakości powietrza działania takie można uzyskać przez ograniczenie stosowania szkodliwych dla środowiska technologii, unowocześnianie technologii produkcyjnych, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji (paleniska domowe, osiedlowe kotłownie), poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (np. ogniwa fotowoltaiczne).

Ważne jest zachowanie w miarę możliwości istniejących na terenie gminy wód powierzchniowych, bagien, oczek wodnych, użytków zielonych, zadrzewień, zakrzewień oraz zwiększanie ich powierzchni. Przyczyni się do uzyskania i utrzymania różnorodności biologicznej. Zadrzewienia śródpolne służą ochronie gleb przed erozją wietrzną i wodną – powodują zmniejszenie prędkości wiatru i parowanie, zwiększają również pojemność wodną gleb i poprawiają bilans wody

w gruncie. Ponadto zadrzewienia i pasy zadrzewień śródpolnych stanowią nisze ekologiczne dla wielu gatunków ptaków i drobnych ssaków.

Plan ogólny wprowadza ład przestrzenny, a ustalenia tego dokumentu przyczyniają się do ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko przewidzianych form zagospodarowania przestrzeni i zainwestowania terenów. W sytuacji, gdy postanowienia planu nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych zmian w funkcjonowaniu środowiska. Może nastąpić dysproporcja i chaos w przeznaczeniu terenów pod różne funkcje.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdza się, iż zaprojektowane w planie funkcje będą miały w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) lub negatywny (rozumiany jako oddziaływanie zauważalne, lecz niepowodujące naruszenia standardów środowiskowych). Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych. Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wszystkich działań i rozwiązań zapobiegających oraz minimalizujących czy eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko.

16 SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Położenie administracyjne gminy na podkładzie mapy topograficznej. 5
Rysunek 2 Ukształtowanie terenu projektu na tle granic administracyjnych Gminy. 7
Rysunek 3 Budowa geologiczna terenu projektu na tle granic administracyjnych Gminy. 8
Rysunek 4 JCWP i JCWPd w obrębie i otoczeniu gminy Lutocin, wody powierzchniowe. 10
Rysunek 5 Mapa obszarów leśnych (kolor zielony) oraz obszarów lasów wodochronnych (niebieska szrafa) na terenie gminy Lutocin. 13
Rysunek 6 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Lutocin. 15
Rysunek 7 Obszary chronione oraz przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie i otoczeniu gminy Lutocin. 24
Rysunek 8 Zdefiniowane krajobrazy w granicach gminy Lutocin. 32
Rysunek 9 Strefy związane z rozwojem zabudowy. 35
Rysunek 10 Strefy związane z rozwojem zabudowy – tereny strefy gospodarczej. 40
Rysunek 11 Strefy zagospodarowania na tle obszaru Natura 2000 Dolina Wkry i Mławki PLB 140008 46

17 OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112). Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Sylwia Długosz